СТЕНОГРАМА
засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій
21 жовтня 2026 року
Веде засідання голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги! Розпочинаємо засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Сьогодні у порядку денному одинадцять питань чомусь.

Перший. Про стан підготовки підзаконних нормативно-правових актів на виконання Закону України «Про професійну освіту».

Другий. Про проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів надання та реалізації права на користування надрами шляхом проведення аукціону (електронних торгів) та на умовах угоди про розподіл продукції».

Третій. Альтернативний до нього: «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення механізмів надання та реалізації права на користування надрами».

Четвертий. Про проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих питань наукової та освітньої діяльності у сфері охорони здоров'я» .

П'ятий. Про проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів та інших джерел іонізуючого випромінювання» щодо визначення та затвердження проектної загрози для ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання».

Шостий. Про проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державного регулювання в агропродовольчому секторі».

Сьомий. Про проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» щодо засад внутрішньої і зовнішньої політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності».

Восьмий. Про проєкт Постанови про Програму діяльності Кабінет Міністрів України.

Дев'ятий. Про присудження Премії Верховної Ради України імені Ігоря Юхновського за 2026 рік.

Десятий. Про внесення змін до складу робочої групи для підготовки проєкту Закону України «Про захист дітей у цифровому середовищі».

Одинадцятий. «Різне».

Шановні колеги, з вашого дозволу є пропозиція: пункт 8 зараз прибрати з порядку денного і перенести його на наступне засідання, тому що програма діяльності Кабінет Міністрів України – великий і фундаментальний документ і дуже бажано, щоб його представляв саме міністр освіти і науки, а зараз враховуючи наш довгий порядок денний буде дуже некоректно з

нашого боку півтори-дві години тримати міністра заради восьмого питання. Тому, якщо ви не заперечуєте, є пропозиція його одразу виключити з порядку денного.

Чи є в когось ще додаткові зауваження, пропозиції до порядку денного? Немає. Тоді прошу проголосувати в тому вигляді в якому я зараз озвучив. Хто – за, прошу проголосувати.

КОЛЕБОШИН С.В. Колебошин - за.

_____. Підтримую.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ЛИС О.Г. Лис – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято одноголосно.

Переходимо до 1 пункту порядку денного – про стан підготовки підзаконних нормативно-правових актів на виконання Закону України «Про професійну освіту». Доповідачем буде представник Міністерства освіти і науки України, в даному випадку заступник міністра освіти і науки пан Дмитро Завгородній. І співдоповідачем буде Ольга Володимирівна Коваль – голова підкомітету.

Пане Дмитре, напевно, давайте почнемо, передамо вам слово.

ЗАВГОРОДНІЙ Д.В. Дякую. Дякую, Сергій Віталійович. Дякую всім присутнім за можливість презентувати наші напрацювання. Тож почну я з наступного, сподіваюся видно мій екран. Видно чудово.

Почну з наступного вже більше року тому, рік і місяць фактично тому Президент підписав новий Закон «Про професійну освіту», яким визначається дуже багато завдань для Кабінету Міністрів і Міністерства освіти для того, щоб привести законодавство у відповідність до цього нового закону. Було визначено більше 30 актів Кабінету Міністрів, які треба або розробити нові, або більшість привести у відповідність існуючі, так само з наказами Міністерства освіти, а також Кабінету Міністрів підготувати проєкт змін до Бюджетного кодексу, які потрібні для того, щоб врегулювати розбіжності між тим, що є в Бюджетному кодексі, і тим, що закладено логікою нового Закону «Про професійну освіту».

Хотів почати з того, що для того, щоб публічно висвітлювати рух по реформі професійної освіти, міністерством разом з командою підтримки реформ був розроблений таких вебпортал невеликий, на якому можна бачити статус прийняття і розробки нормативно-правових актів на виконання Закону «Про професійну освіту»: що виконано, що ні, а також бачити інформацію про реформу, про зміни в змісті освіти, окремо є розділ великий про наглядові ради. Я трошки пізніше цього торкнуся, тому прошу всіх, кого

цікавить тема змін в професійній освіті – будь ласка, ну, ми поділимося і презентацією, тут буде посилання на цей сайт. Ми його опублікували так само на сайті Міністерства освіти для того, щоби публічно висвітлювати те, що відбувається.

Піду по логіці того, що було зроблено. Ми почали з частини, яка стосується управління закладами, створення наглядових рад, оскільки ця частина є найпершою в тій частині, що потребують нового робити заклади. Оскільки для того, щоб в подальшому, наприклад, працював новий порядок обрання керівника закладу, порядок узагальнення пропозицій наглядових рад, фінансування, і багато інших аспектів будуть зав'язані в новій системі управління на рішення наглядових рад, тому їхнє створення фактично передує всім подальшим змінам, які будуть запроваджуватися.

Тому положення, порядок формування наглядової ради, порядок обрання керівника, постанова, положення про регіональні ради професійної освіти – це те, що розроблялося і було затверджено в першу чергу.

Уже також затверджені і примірні договори про співпрацю з роботодавцями. І після цього, після першої такої частини з управління перейшли до частини, яка стосується фінансування і змісту освіти.

По фінансуванню у нас є затверджені дві постанови Кабінету Міністрів, оскільки законом передбачено два нових способи фінансування закладів професійної освіти. Це новий спосіб фінансування: розподіл видатків за формулою. І другий спосіб фінансування – це перетворення закладів в комунальні товариства, укладання з ними угод, розрахунок вартості послуг за методикою, затвердженою Кабміном, і фактично фінансування їх як комунальні товариства, що надають освітні послуги. Фактично затверджена зараз вже і формула розподілу видатків, яка має бути застосована в 2027 році всіма абсолютно органами місцевого самоврядування, з чиїх бюджетів фінансуються заклади; і затверджена методика розрахунку вартості освітніх послуг, яка зараз розповсюджується на заклади, які вже перетворені в комунальні товариства. Я цього торкнусь трішки пізніше.

Також затверджений вже новий єдиний Державний стандарт професійної освіти, який, за логікою нового закону, має замінити освітні стандарти, які раніше затвердило Міністерство освіти. І фактично це є передумовою для зараз затвердження примірних документів Міністерством освіти по організації освітнього процесу, форм і також проформи освіти. І після цього стартуватиме фактично підготовка закладами освіти оновлених освітніх програм, навчальних програм, які мають бути затверджені наглядовими радами перед їхнім запровадженням з вересня 27-го року одночасно із запровадженням програм Нової української школи у закладах професійної освіти.

Так. Я не буду, є інші постанови, які приводилися у відповідність, і накази чинні Міністерства освіти, які приводились у відповідність до нового закону, термінологій і так далі. Що хотілося б окремо зазначити, це у нас є чинна постанова про експеримент, яку ми почали розробляти як би на

випередження до набуття чинності Закону «Про професійну освіту», яку, ми очевидно розуміємо, ще треба буде переухвалити як постійно діючу постанову, можливо, внести в неї зміни і коригування. Але для це дуже важлива частина, оскільки вона нам дозволила три заклади професійної освіти за логікою нового закону перетворити в комунальні товариства, повністю завершити всю процедуру перетворення, укласти з ними договори як замовлення освітніх послуг, і супроводжувати цей експеримент, і бачити, які є підводні камені у такого перетворення, до того, як поширювати його на всі заклади професійної освіти або на ті заклади професійної освіти, засновники яких оберуть такий спосіб їхнього подальшого фінансування.

Так. Що на виході і що нас чекає в подальшому? Це нові ліцензійні умови, це пакет змін в різні постанови Кабінету Міністрів, які загалом стосуються ліцензування. Ми пройшли урядовий комітет 1 жовтня і зараз ми на фінальній стадії перед розглядом урядом усього пакета змін. Він передбачає передачу функцій ліцензування від Міністерства освіти до служби якості освіти, а також там зміни, всі зміни, які передбачені Законом новим «Про професійну освіту» в частині ліцензування. Тобто фактично дуже велике спрощення в процедурах ліцензування.

Це буде прийнято урядом, я думаю, найближчим часом і порядок узагальнення пропозицій наглядових рад, що має стати заміною раніше регіонального замовлення і тепер цей порядок буде регулюватися цією постановою Кабінету Міністрів. Вона вже теж готується до відправки в Секретаріат Кабінету Міністрів. Тобто на фінальній стадії одна і інша постанови.

Це дві постанови ключові, які лишаються нам в тому, що, я особисто вважаю, першим етапом запровадження там реформи професійної освіти. Оскільки цим завершиться прийняття списку тих документів, в першу чергу постанов Кабінету Міністрів, які, дійсно, запроваджують там 80 відсотків тих змін, які передбачаються новим законом. Тобто нове управління, нове фінансування, новий зміст, нове ліцензування, все це в комплексі буде завершено.

Далі, що нам залишається, далі що ми не виконали в ті терміни, які передбачені законом, але будемо виконувати і проваджувати на подальших етапах. Перше – це, як би, додаткові інструменти, які передбачає новий закон. В першу чергу йде мова про створення Центру розвитку професійної освіти. Рішення про створення нової установи нам має погодити Кабінет Міністрів. Зараз ми на етапі узгодження з Мінфіном, фінансово-економічних розрахунків щодо реорганізації наших навчально-методичних центрів і створення окремої цієї установи. Це ще передбачає складну роботу і дискусію щодо того, що нам потрібні підвищені посадові оклади. Тобто замість великої кількості людей у навчально-методичних центрах менша кількість людей, але в новому Центрі розвитку професійної освіти. У нас напрацьовується робочою групою порядок передачі в управління закладу професійної освіти. Тут ми хочемо йти від потенційних управлінців. Тобто не створювати порядок самостійно, а створювати його разом з тими, хто

потенційно готовий брати в управління. І тому цей дизайн всього процесу він непростий, він передбачає зобов'язання з обох сторін. Але він не блокує жодні процеси в системі професійної освіти. Тому ми це, умовно, вважаємо це другим пріоритетом після там ліцензування і обсягу прийому інших документів, відсутність яких може заблокувати роботу системи професійної освіти. Як я вже казав, на виході у нас накази Міністерства освіти, велика кількість наказів Міністерства освіти про всі форми здобуття професійної освіти і багато наказів про примірні положення щодо організації освітнього процесу відповідно до нового стандарту і нових підходів до викладання.

І третя важлива заключна частина цього списку наших законодавчих актів, які потрібно розробити на виконання нового закону, це пакет документів щодо незалежного зовнішнього оцінювання результатів навчання в професійній освіті в кваліфікаційних центрах. Ці документи передбачено, Кабінетом Міністрів передбачено, що Національне агентство кваліфікації має розробити такі документи, і ми маємо подати їх на розгляд уряду або затвердити наказом Міністерства освіти. У нас є драфти таких документів, які ми отримали в рамках роботи з Національним агентством кваліфікацій. Ці документи так само як і попередні вони зараз не блокують роботу там з системою професійної освіти, вони передбачені для здобувачів, які розпочнуть своє навчання у вересні 2027 року, тому маємо час на їхнє узгодження і прийняття. Вважаю, що по ним ще потрібно працювати. Це найсенситивніша така глобальна зміна, вона стосується дуже різних територій здобувачів в різних ситуаціях масштабна всіх одночасно. Тому пропоную на цю тему ще мати можливо окремі комітетські слухання, саме на тему зовнішнього оцінювання, формати його запровадження, пропозиції НАК, пропозиції Міністерства освіти і так далі. Зараз ми напрацьовуємо спільні такі рекомендації.

Станом на зараз крім самих документів, ми займаємося не лише їх створенням, а і впровадженням їх в життя. Тому, наприклад, ми вже контролюємо створення наглядових рад, моніторимо, скажемо так, створення наглядових рад в закладах професійної освіти. Більше 110 таких вже створили, наглядові ради. На нашому цьому ж порталі, про який я казав, можна зайти і побачити це в… От формування наглядових рад, зайти детальніше, побачити по кожній області, в якій області наглядові ради вже завершені, створені, в яких в процесі, де не розпочато, і так далі, щоб побачити, де конкретно вони створені.

Ми створюємо зараз для наглядових… Тут же є вся нормативна база по наглядових радах, щоб заклади могли побачити, чим це регулюється, що потрібно знати засновнику, що потрібно знати директору закладу, роботодавцю, який входить в наглядові ради. Ми розробляємо для членів наглядових рад методичні матеріали, онлайн-курси, у нас є служба підтримки, для того щоб вони дійсно зрозуміли, які в них, ну, ці власні повноваження, вони величезні, делеговані законом. Тому хочеться, щоб вони до них ставилися серйозно і підготувалися до цих засідань, щоб це не була

формальна така історія, а був справжній інструмент управління і новий такий… нове свіже повітря в систему професійної освіти.

Так, не хочеться просто сильно багато забирати часу, можливо, краще просто відповісти на запитання. Якщо такі запитання є, то буду радий відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре, дякую.
Ольга Володимирівна, будь ласка.

КОВАЛЬ О.В. Дякую, Сергію Віталійовичу. Дякую пану Дмитру. Передусім хочу, правда, подякувати Міністерству освіти і всім тим, хто працює над підготовкою підзаконних і нормативно-правових актів. Роботи зроблено, дійсно, багато. Тут коли секретаріат готовив нам проєкт рішення, зазначив, що з 80 заходів, передбачених на імплементацію закону, виконано 44, становить 55 відсотків. Це свідчить про те, що процес дійсно йде і половину точно запланованої роботи виконано. Але водночас я б хотіла звернути увагу, що кількісні показники не завжди повною мірою відображають реальний стан імплементації закону. Адже нормативні акти відрізняються за своїм змістом, як пан Дмитро наголосив, складністю і відповідно впливом на загальну суть реформи. Тому, на мою думку, важливо саме не оцінювати кількість проведених заходів і прийнятих нормативно-правових актів, а саме звертати увагу на їхню вагу.

І стосовно цього, я б хотіла зупинитися сьогодні на трьох ключових питаннях, які у мене безпосередньо, викликають певне занепокоєння.

А саме, це перше питання, про яке вже говорив пан Дмитро, – це ліцензування освітньої діяльності і відповідно нормативна база.

Ну, як відомо нам, 12 вересня набула чинності уже норма, набула чинності стаття 47 закону, відповідно до якої, як сказав пан Дмитро, у нас були передані повноваження по ліцензуванню, від Міністерства освіти, до Державної служби якості освіти.

Однак, станом на сьогодні, ми маємо уже більше місяця і процедура ліцензування фактично не працює. Міністерство освіти не здійснює ліцензування, а Державна служба якості освіти, ще не здійснює ліцензування.

І це особливо прикро, адже однією з принципових новацій закону, як зазначив це пан Дмитро, було саме суттєве спрощення процедури ліцензування. Ми свідомо відмовилися від ліцензування кожної окремої професії і передбачили ліцензування на рівень професійної освіти. Ну, для чого, це зрозуміло, щоб ми могли швидко реагувати на потреби ринку праці, відкривати нові програми, здійснювати відповідну перепідготовку дорослого населення, ну і менше бюрократичних процедур – це зрозуміло, для чого.

Але сьогодні ми маємо парадоксальну ситуацію, замість спрощення процедури, ми фактично її призупинили на певний період. Так, чинні ліцензії, звісно, продовжують діяти, заклади продовжують свою освітню діяльність, але…

_____. *(Не чути)*

КОВАЛЬ О.В. Ну, можливо, можливо, але ідея закладалася дещо інша, ніж відсутність ліцензування – це вже спрощення.

Тому, наразі, ми маємо таку прогалину і відповідно, що зараз відбувається, просто не віддаються ліцензії, за моєю інформацією. Можливо Міністерство освіти мене поправить і ситуація дійсно інша. З цього питання я зверталася з листом до Міністерства освіти і проханням роз'яснити яким чином має здійснюватися ліцензування от в цей період перехідний, коли ще не набрала чинності постанова. Я отримала дуже розгорнуту відповідь: який буде механізм, що він передбачатиме. І це дуже добре, я цілком і повністю підтримую всі ці новації, які прописані в постанові. Також пан Дмитро сьогодні нам сказав, що відповідно даний акт був переданий Кабінету Міністрів, але, да, але відповіді відповідно я не отримала на головне питання: як здійснюється ліцензування зараз в оцей перехідний період і що робити, в принципі, зараз? Ми ж розуміємо, що для запуску нової моделі потрібно ухвалити нормативну базу, забезпечити функціонал ЄДЕБО, відповідно організувати службу Державної служби якості. На все це потрібен час. Але нам було заздалегідь відомо і в нас був зазначений значний період для того, щоб підготуватися до цього нового механізму.

Наразі як це питання вирішується мені невідомо, яким чином діяти закладам освіти і суб'єктам, які хочуть отримати ліцензію або розширити свою діяльність – невідомо. Я отримувала і народні депутати отримували звернення від суб'єктів господарювання, які хотіли б отримати ліцензію, наразі вони ходять по колу: від Міністерства освіти до Державної служби якості, від Державної служби якості до Міністерства освіти. Ліцензію вони поки не мають. Но вони вже прийшли, по суті, до нас з питанням: а що нам робити?

Це перше питання, на яке я б хотіла звернути увагу і почути позицію Міністерства освіти і, можливо, Державної служби якості. Ми по пунктах давайте, можливо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, напевно, по пунктах...

КОВАЛЬ О.В. Да, по одному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...щоб ми не накидали занадто багато. Давайте, якщо зачепили ліцензування – давайте по ньому.

ШУМІК І.В. Так, якщо дозволите, в нас просто так співпало, що коли вийшли ліцензійні умови, вийшли одразу по двом напрямкам: по вищій освіті і професійній освіті. Власне, тепер нам потрібно було синхронізувати, тому за результатами урядового комітету нам було повернено для уточнення. От 1-го числа був урядовий комітет. Наразі вчора доопрацьовані ліцензійні умови, вже внесені на розгляд Кабінету Міністрів. І ми сподіваємося, що в

найближчий тиждень вдасться винести на розгляд Кабінету Міністрів і затвердити їх.

Що стосується звернень закладів, направду в нас до 15 жовтня тривала вступна кампанія до закладів вищої освіти, і всі встигли всіх набрати. Є на сьогодні одне звернення закладу професійної освіти приватної форми власності щодо ліцензування однієї професії. Вони вже фактично мають ліцензію, тому ми ще активно працюємо з ЄДЕБО, як тільки в нас будуть вже затверджені ліцумови, ми одразу робимо модуль по переоформленню ліцензій, вони зможуть відкрити відповідно освітню програму.

Звичайно, ситуація неприємна. У нас є одне звернення, ми його чекаємо. З іншого боку в нас була позавчора нарада з Державною службою якості освіти, і ми в черговий раз проговорили варіант, який буде можливим. Як тільки ліцумови вступають у силу, доступним буде і паперове ліцензування до моменту доопрацювання відповідно в ЄДЕБО, що передбачено і нашим законом. Тому, в принципі, дійсно ситуація не дуже приємна, але найближчі там тиждень-два ми сподіваємось, вона буде вирішена.

ЗАВГОРОДНІЙ Д.В. При цьому у нас паралельно з порядком ліцензування, ми не чекали на цю послідовність, ми розробили технічне завдання для оновлення всієї технічної складової нового ліцензування по ЄДЕБО. Юридично було б неправильно його замовляти, поки в нас не прийнятий новий порядок ліцензування, тобто у нас немає чіткого бачення затвердженого порядку. Тому нам потрібна ця постанова, але у нас є укладений контракт з підрядником по модернізації ЄДЕБО, в якому є зарезервована в контракті сума під всі зміни, яких потребує новий Закон «Про професійну освіту», в тому числі зміни по ліцензуванню. Все це ТЗ розроблено, бізнес-аналіз проведений. Тому як тільки буде затверджена постанова, розробники одразу переходять до імплементації всіх нових норм закону, якомога швидше будуть приводитися у технічну відповідність.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іншими словами, ситуація складна, але контрольована. Добре.

Ольга Володимирівна, будь ласка.

КОВАЛЬ О.В. Так. Дякую, пані Ірино, дякую, пане Дмитро. Тобто ми надіємось, давайте я констатую, через тиждень буде у нас постанова. Ми надіємося, що через тиждень Державна служба якості зможе у паперовому вигляді, – ми гарно дерегулювали і бюрократичні процедури зменшили, приймати відповідно заявки. І ми надіємося, що швидко це питання буде врегульовано. Але надіємося – це не факт ще виконання, і я маю побоювання, щоб цей процес не був заблокований на дуже тривалий період, тому що така собі у нас вийшла дерегуляція і спрощення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А давайте запитаємо у Державної служби якості, наприклад, чи вони готові будуть повноцінно запустити ліцензування, якщо через тиждень буде прийнята відповідна постанова. Я так розумію, що Олександр Васильович з нами сьогодні. Да, тут.

ЯКИМЕНКО О.В. Да. Доброго дня, Сергій Віталійович! Доброго дня, шановні члени Комітету Верховної Ради! З приводу строків. Прийняття постанови не запускає автоматичного виконання Державної служби якості освіти функції з ліцензування. Оскільки від її прийняття залежить і прийняття ще, скажімо так, нормативно-правових актів, які забезпечують реалізацію безпосередньо самої постанови.

У першу чергу я хочу сказати…

ГОЛОВУЮЧИЙ. У ваших внутрішніх нормативно-правових чи МОН, чи …

ЯКИМЕНКО О.В. Вони, да, на жаль, внутрішніх, про які мова йде.

Перше. На жаль, постанова не реалізувала кадрове забезпечення. Тобто з передачі повноважень не передали Державній службі якості кадрове забезпечення і нам треба буде внутрішньо знайти ресурс для того, щоб створити у межах тої чисельності, яка є, структурний підрозділ, який буде займатися цими функціями. Для цього треба буде погодити ще з Міністерством фінансів в розрізі оптимізації чисельності органів виконавчої влади будемо дивитися, оскільки нас планують ще скоротити. Тому будемо узгоджувати ще з Мінфіном, це певний час займе погодження «штатки» з Міністерством фінансів. Ми готові технічно, наприклад, такі всі документи, які ми можемо уже підготувати для імплементації там створення ліцензійної комісії, надання повноважень співробітникам для роботи в ЄДЕБО реалізовано, чекаємо тільки на допуск нас до роботи в ЄДЕБО. Тобто якусь частину роботи ми провели технічну, готовність тільки від прийняття постанови залежить можливість виконання певних функцій. Але є фінансова сторона, яка в принципі трохи буде у нас, скажімо так, не дасть так прискорити швидко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже. А за вашими оцінками, от мені просто цікаво виключно персонально, напевно, от в разі прийняття постанови через тиждень, через який час ми зможемо запустити процес ліцензування реально?

ЯКИМЕНКО О.В. Якщо це буде оптимістичний сценарій, я думаю, що не менше двох тижнів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не менше двох тижнів. Зрозуміло.

ЯКИМЕНКО О.В. Після того, як вийде постанова, це якщо оптимістично. Я знову ж таки кажу, як у нас буде узгодження з Міністерством фінансів відбуватися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Васильович, дякую. Зрозуміло.
Ольга Володимирівна, будь ласка.

КОВАЛЬ О.В. Дякую.

Колеги, якщо по ліцензуванню ми маємо якісь оптимістичні сценарії, що будемо чекати, тобто тиждень, тиждень, тобто через місяць, через місяць ми можемо констатувати факт, що ліцензування в нас або відбувається, або не відбувається. Добре, почекаємо місяць, через місяць, я думаю, ми з Сергієм Віталійовичем запитаємо, що відбувається по цьому питанню.

Наступне питання, на якому я хотіла б сконцентрувати увагу, і пан Дмитро про це вже говорив, це формула фінансування професійної освіти. 2 жовтня Кабмін затвердив Постанову 1211, затвердив відповідну формулу. Водночас у мене є певні занепокоєння стосовно цієї постанови. Нагадую, що у нас однією з ключових ідей реформи було запровадження фінансування, яке залежить не лише від кількості здобувачів в закладі освіти, а й від реальних результатів його діяльності.

Саме тому в статті 62 ми передбачили конкретні показники, такі як працевлаштування випускників, виконання плану набору, результати присвоєння кваліфікацій, потреби ринку праці і так далі. Тобто ми чітко в законі зафіксували конкретні показники. Тобто ми хотіли, зараз колеги з Міністерства освіти підтвердять або спростують, можливо, моє бажання розбіглося трішки із баченням, коли писалась постанова, створити систему, яка стимулює заклади не просто здійснювати освітню діяльність, а працювати на конкретні оцінювані результати. І загалом перелік показників у формулі відповідає параметрам, які ми прописали у законі. Але є така певна принципова різниця, щоб просто включити показник у формулу і забезпечити його реальний вплив на фінансування, адже самі вагові коефіцієнти визначають, наскільки суттєвим буде той чи інший результат діяльності закладу, той чи інший показник. І тут у мене виникає головне питання. Постановою не визначено конкретних вагових значень відповідних коефіцієнтів. Натомість пункт 14 цієї перестанови зазначає, що їх можуть встановлювати засновники відповідно, наголошую, до методичних рекомендацій Міністерства освіти.

Тобто ми один із ключових елементів нового механізму фінансування фактично виносимо за межі нормативного регулювання Постанови Кабінету Міністрів і перекладаємо їх на методичні рекомендації, а самі методичні рекомендації не є нормативно-правовим актом, який є обов'язковим до виконання, вони мають рекомендаційний характер, і вони не можуть підміняти собою правила розподілу бюджетних коштів.

Якщо ми передбачили законом фінансування за результатами діяльності, то і механізм оцінювання цих результатів теж повинен бути

чітким і відповідно прозорим. Інакше ми ризикуємо отримати ситуацію, коли в одній області працевлаштування, до прикладу, випускників має суттєвий вплив на фінансування, в іншій – мінімальний.

Тоді у мене виникає якесь таке питання, чи можемо ми говорити про якусь єдину формулу фінансування, якщо ключові коефіцієнти можуть визначатися по-різному для різних закладів відповідно в різних регіонах? І крім того, постанова допускає можливість незастосування окремих показників до запровадження, скажемо, механізму збору і перевірки відповідних даних.

І тут подвійна є у нас якась певна проблема. Одні показники можуть взагалі не враховуватись, інші залежатиме від рішення засновників. У мене виникає побоювання, що взагалі формула може бути нівельована. До речі, ми маємо в системі освіти приклад формульного фінансування у вищій освіті, де безпосередньо у Постанові Кабінету Міністрів у нас визначення порядок розрахунку, відповідні коефіцієнти, правила їх застосування.

Тому мені б хотілося зрозуміти, чому для системи професійної освіти ми обираємо якийсь інший підхід розподілу бюджетних коштів відповідно до методичних рекомендацій. На моє переконання, це не просто є якимось певним технічним питанням, це одне із ключових питань нашої реформи і по суті ми маємо ризик його нівелювання.

Тому я б хотіла запитати у Міністерства освіти, чим обумовлено було таке рішення перекласти, скажемо, безпосередньо коефіцієнти і формулу загалом? Тому що зазначення коефіцієнтів в постанові не означає їхнє практичне використання відповідно до того, як закладалося нами з колегами при розробці цього закону.

І наступне, на що я хотіла б звернути увагу, це 10 пункт формули. 10 пунктом формулою передбачено, що фінансування, залежно від показників діяльності не може перевищувати однієї третини загального обсягу фінансування. Я розумію для чого була закладена така цифра і я розумію, що потрібно забезпечити стале фінансування закладів професійної освіти. Але хотілося б почути чому саме одна третина, чому не половина, чому не інший показник? Можливо, міністерство має якесь моделювання, можливо, має певні розрахунки. Тому моє занепокоєння виникає безпосередньо практичне впровадження цієї постанови. І, на мою думку, воно не повною мірою забезпечує реалізацію закладених у цій 62 статті норм щодо формули.

Ще раз говорю, я бачу ризики, що ми можемо втратити основну суть і ми можемо втратити основну ось ту ідею, яка закладалася для того, щоб ми могли забезпечити фінансування закладів не тільки за фактом його існування, а за результатами діяльності. Це що стосується формули.

ЗАВГОРОДНІЙ Д.В. Колеги. Дякую за запитання і зауваження.

Перше щодо передумов, які спонукали Міністерство освіти до запровадження саме такого формату формули і різниці з вищою освітою. Перш за все ця різниця полягає в тому, що вища освіта фінансується з державного бюджету і засновником закладів вищої освіти є держава. Тому і

регулювання того як розподіляються державні кошти визначаються державою у вигляді Кабінету Міністрів.

У випадку з професійною освітою ми перебуваємо в процесі децентралізації і у нас є органи місцевого самоврядування, які з місцевих бюджетів фінансують, власне, свої заклади професійної освіти або ті, які знаходяться в процесі передачі, де все одно повноваження з їхнього управління, створення наглядових рад і так далі, передані цим органам місцевого самоврядування як і фінансування. Тобто це бюджети міст обласних центрів, бюджети обласні, які з власних надходжень мають фінансувати систему професійної освіти.

На нашу думку, на думку наших колег з обласних адміністрацій, з асоціацій міст, асоціацій громад, асоціацій обласних рад, інших міністерств, з якими ми проводили консультації і погоджували цей проєкт акта для багатьох багато з них навіть вказували нам, що поточна редакція цього проєкту акта є перевищенням наших повноважень в частині того, що і Бюджетним кодексом і Законом про місцеве самоврядування, такі повноваження як визначення обсягу видатків для закладів освіти має бути прерогативою, власне, органів місцевого самоврядування, які ці видатки затверджують. Тому ми залишили великі фактично можливості для органів місцевого самоврядування визначати, як ви правильно сказали, пріоритет тих чи інших показників. Це абсолютно не міняє логіку, яка закладена Законом «Про професійну освіту», яка полягає в тому, що заклади мають орієнтуватися на певні показники своєї діяльності крім кількості студентів, а навіть і кількість студентів є одним з показником їхньої діяльності, вони мають мати фактично ключові показники ефективності і ці показники мають впливати на, назвемо це премію, або частину від доходів закладу, яка визначається відповідно до цих показників. Ці показники за думкою більшості органів місцевого самоврядування мають бути різними залежно від регіону, оскільки, ви правильно зазначили, що як працевлаштування випускників може мати різне значення. Але регіони в Україні знаходяться в дуже різних умовах і працевлаштування випускників харківського закладу, і працевлаштування випускників київського закладу має різну складність. І не факт, що директор харківського закладу настільки може повпливати на працевлаштування своїх випускників, як директор тернопільського закладу, і можливо якісь інші показники його діяльності будуть важливішими.

І це той орган, який його фінансує, який створює наглядову раду, який з бюджету своєї громади територіальної або обласної адміністрації, ці кошти виділяє, має визначати, які ж ці показники важать більше, чи менше, при цьому вони показники будуть зобов'язані запровадити. А значить стимуляція, за показниками діяльності, буде запроваджена всюди, незалежно від того, чи це заклади переміщені, чи це заклади в різних умовах, в яких вони зараз можуть знаходитись.

Ми проводили і моделювання по формулі, з закладами в певних областях, для того, щоб подивитися на те, що може відбутися залежно від того, які показники буде обирати область. І для того, щоб нівелювати

можливість таким чином штучно, ну не закривати заклади, але впливати на цю мережу, вважаємо, що це просто запобіжник з точки зору безпеки.

І якщо через певний час буде видно, по формулам реальним, які затвердять області і міста, обласні центри, і ми побачимо, що є запит на збільшення цього показника, він буде збільшений.

КОВАЛЬ О.В. Дякую.

Пане Дмитро, я цілком і повністю підтримую вашу тезу стосовно того, що ситуація у різних регіонів різна і можуть бути використані різні показники. Але, ми зараз можемо отримати фактично ситуацію, що ми не маємо взагалі вагових коефіцієнтів, вони будуть мати рекомендаційний характер у методичних рекомендаціях, тобто засновник їх може використати, а може не використати.

Фактично, з другої сторони, ми маємо ситуацію, що частина з них може взагалі не використовуватися, а частина може мати мінімальну вагу 0,0001. Це є уже ваговий коефіцієнт? Є. Але він, по суті, множить показник, той, який закладений в законі на нуль. І ми можемо мати ситуацію, коли формула по своїй суті не буде змінювати взагалі підхід до фінансування, фактично вона є, але вона не працює. Ну, як би ідея закладалася трішки інша. Я розумію, що у нас є регіони, які дуже гарно працюють із закладами професійної освіти, які вкладаються в ці заклади професійної освіти, але ми маємо і з іншої сторони протилежну картину в інших регіонах. Тому я не говорю про те, що механізм непрацюючий, який закладений в постанову, я бачу ризики в тому, що засновники певною мірою можуть нівелювати його, в принципі, в нуль. І жодної формули у нас не буде, окрім того, що вона у нас є в законі і десь там в постанові.

ЗАВГОРОДНІЙ Д.В. Дякую.

Я можу сказати, що я – глибокий прихильник децентралізації і вірю в принцип субсидіарності. Я вірю, що наші департаменти освіти, представники, які відповідають за розподіл фінансів між закладами освіти, за розвиток професійної освіти в їхніх містах і регіонах, краще знають які їм треба вагові коефіцієнти, ніж держава в особі Міністерства освіти або Кабінету Міністрів. І ми створюємо для них інструмент і можливості скористатися формулою, якою вони можуть скористатися так, як їм потрібно, а не змушуємо їх до того, що їм не хочеться робити. Тобто ми створюємо інструменти для розвитку професійної освіти в регіонах.

КОВАЛЬ О.В. Тобто ми отримуємо ситуацію, що вони можуть скористатися, можуть не скористатися, може бути, по суті, ручний механізм, а може його не бути. То чим відрізняється наша зміна підходу від фінансування від того, який був попередньо у попередньому діючому законі? В нас є постанова і є формула – ну, клас.

ЗАВГОРОДНІЙ Д.В. Ну, от перше відрізняється тим, що формула, вони зобов'язані запровадити формулу для фінансування всіх закладів освіти. Після цього ми побачимо, які саме формули, які вагові коефіцієнти будуть затверджені. Я ставлюся до цього з більшим оптимізмом, оскільки я вірю в наших управлінців і в те, що вони будуть використовувати цей інструмент, можливо, спочатку більш обережно, а потім поступово розширюючи і збільшуючи важливість цього фінансування в загальній частині. Так само, як це формульне фінансування розвивається і для вищої освіти, і теж відрізняється її застосування між Міністерством охорони здоров'я і Міністерством освіти і так далі.

При цьому, дійсно, я вважаю, що не всі області однаково будуть це запроваджувати, так само як зараз в частині збільшення зарплат і перехід на нову систему оплати праці був запроваджений в школах обов'язково, а в закладах професійної, фахової передвищої освіти фактично за рішенням засновника. Станом на зараз у нас є засновники, які вже запровадили нове фінансування, які планують запровадити з 1 жовтня, які планують запровадити з 1 січня, фактично за власною ініціативою. Тобто ми будемо бачити цей прогрес, він точно буде поступовим, не одночасним, але вони зобов'язані перейти на новий механізм розподілу своїх видатків, який далі буде модифікуватися.

КОВАЛЬ О.В. Колеги, а скажіть, будь ласка, а що нам заважало у постанові зазначити хоча би межі ось цих коефіцієнтів? Ну, наприклад, от Сергій Віталійович підтверджує, що б дозволило не нівелювати їх в нуль, щоб ми уникли ось такого ризику.

ШУМІК І.В. Якщо дозволите. Власне, тема фінансування взагалі завжди чутлива. І я ще пам'ятаю той час, коли в 2016 році заклади професійної освіти були передані на фінансування на місцевий рівень, і яку катастрофу теж це спричинило, неапробоване рішення, коли бюджет одного закладу був двічі більший, ніж бюджет міста, яке його мало фінансувати.

Власне, саме тому – пан Дмитро вже про це говорив, - ми тут рухаємося з обережністю, і дійсно є ці методичні рекомендації, над якими зараз працює Міністерство освіти і науки, в тому числі в частині вагових коефіцієнтів. Там будуть відповідні пропозиції щодо меж по коефіцієнтах. Чому ми все ж таки залишаємо цей механізм…

КОВАЛЬ О.В. Вибачте, наголошу, рекомендації.

ШУМІК І.В. Так, але затвердження наказу міністерства, які передбачені відповідно Постанови Кабінету Міністрів про формулу. Мова йде про те, що навіть користуватися цим інструментом, якщо це наказ Міністерства освіти, значно швидше і легше, і гнучкіше. Тому що можна швидше підготувати зміни, які можуть бути донесені до відповідних органів

управління освітою. Більше того, звичайно, ми теж маємо ці пересторогі і фіксуємо ці ризики, і дуже дякую, що звернули на цьому увагу.

Але водночас залишаємо право переглядати ту саму постанову, якщо, дійсно, наш перший моніторинг покаже десь якісь критичні або взагалі не застосування формули, очевидно, що тут будуть прийняті відповідні управлінські рішення. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я тільки хочу навести, я коротко, влазити в деталі цього питання. Я просто хочу навести приклад, що коли ми просто віддаємо все на регіони воно здається дуже дивним чином. Давайте візьмемо, наприклад, дошкільну освіту. Відпустили повністю, відпустили, децентралізація в 100-відсотковому вигляді насправді, в 100-відсотковій реалізації. Чим завершується? Та нічим не завершується. Всі вихователі звертаються до народних депутатів, до Президента: чому нам не піднімають зарплату? І ніхто не звертається, до речі, майже в свої громади, все одно всі звертаються до центральних… До вас, до речі, теж Міністерство освіти і науки, сотні тисяч звернень від дошкільнят, які ми не фінансуємо як держава та ви не фінансуєте, комітет не фінансує і так далі. Але все одно звернення є.

Я боюся, що у нас, можливо, є абсолютно раціональне зерно в тому, що говорить Ольга Володимирівна. Якщо поставити якісь межі або дати якісь рамки, або поставити якусь там, я не знаю, мінімальну вагу впливу якогось коефіцієнту. Я б розглянув цю історію, тому що, щоб хоча б дати дороговказ. Я точно знаю, що якщо не мотивувати, то чим далі від нас, тим менше хочуть працювати, так стається, да. Допоки немає когось «з гори» хто дасть мотивацію, мотиваційний поштовх, так би мовити, імпульс, воно не дуже буде працювати.

Тому насправді давайте, може, ми в цю дискусію ввійдемо для того, щоб подивитися що ми можемо зробити. Бо хотілося, щоб воно запрацювало, ми всі хочемо щоб воно запрацювало, просто у нас є різне бачення як воно запрацює. Ви більш оптимістичні, ми, очевидно, менш оптимістичні, але істина десь посередині.

Ольга Володимирівна, будь ласка.

КОВАЛЬ О.В. Дякую, Сергій Віталійович.

Я все-таки пропонувала міністерству переглянути цю постанову і у нас є, в принципі, ще час для того, поки вона буде вступати в дію, щоб ми не перекладали важливу частину на методичні рекомендації, щоб ми все-таки зазначили певні вагові коефіцієнти, їхні межі або якусь іншу варіацію для того, щоб у нас були якісь обмежувачі. Тому що оптимізм – це дуже гарна риса, б хотіла бути більш оптимістичною, але, на жаль, чомусь в мене більш песимістичні настрої, тому що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це досвід, Ольга Володимирівна.

КОВАЛЬ О.В. Так, сьомий рік в Раді – це уже доволі вагомий період, який накладає певну частину професійної деформації і песимізму. Тому я б пропонувала комітету в проєкті рішенні все-таки надати рекомендацію Міністерству освіти переглянути постанову для того, щоб вона повною мірою відображала ось ті показники, які ми закладали безпосередньо в закон, щоб формула в нас, не дай боже, не залишилася просто на папері, десь там в постанові. І одні регіони будуть застосовувати, одні регіони будуть використовувати, а інші регіони, які не хотіли, і не будуть нею користатися. Тому моя така рекомендація стосовно формули.

З вашого дозволу, якщо по формулі все, то ми можемо до наступного пункту, на якому я б хотіла наголосити. І це знову ж дуже таке сенситивне питання, про яке ми давно уже говоримо, – це передача закладів з державної у комунальну власність. Ми розуміємо, що це дуже складний процес, він потребує врегулювання значної кількості майнових, організаційних питань, але нам потрібно його зробити. Тим більше в законі ми передбачили період до серпня 27-го року, формально цей термін ще на настав. Але я не думаю, що буде правильний шлях його чекати, просто щоб ми потім констатували факт, що ми не виконали. Із тієї інформації, яку надавало Міністерство освіти, що з 584 закладів, які підлягають передачі, завершили процедуру 87.

Можливо, у мене цифри трішки застаріли, може ще хтось там добіг в останній момент після того, як передали дані. 29 перебувають в процесі приєднання до інших, тобто вони не будуть по суті передаватися. І у нас 384 заклади, де процедура досі триває на різних рівнях, але вона триває.

Наскільки я знаю у них ця процедура триває вже не один рік і знову ж боюся бути великим песимістом і буде тривати довше того періоду, якщо ми щось не змінимо, який зазначений у нас в законі.

Мене турбує не лише та кількість про яку я говорю, що яку потрібно передати, а і безпосередньо питання, які ми вже порушували і зустрічалися на комітеті 4 березня цього року разом із заступниками міністра. Тоді ми розглядали питання пов'язані передачі на праві узуфрукта.

Я знаю з інформації, яку надало нам Міністерство освіти, що вони зверталися до Міністерства економіки з пропозиціями відповідно внесення змін до Постанови 1103, якщо я не помиляюсь. Зокрема, йшлося про необхідність уточнення критеріїв віднесення рухомого майна до того, яке підлягає передачі на праві узуфрукта, яке взагалі потрібне для того, щоб ми могли пришвидшити оцей механізм. Але так, як випливає із інформації, яку Міністерство освіти нам надало ці пропозиції не були враховані Міністерством економіки навіть під час підготовки змін до відповідної постанови.

МОН, я ж до цього і веду, МОН було змушене знову звернутися до Міністерства економіки з цього питання і наскільки я знаю, можливо, пан Дмитро скаже, що це не так, відповіді не отримала.

Тому відповідно виникає тут питання до Міністерства економіки, що якби заважає прийняти ці зміни, можливо, є якісь заперечення, зауваження, можливо, потрібні якісь додаткові законодавчі зміни, щоб ми могли хоча б

ось це питання трішки зрушити із місця. Але тому що ми можемо так по кругу довго констатувати питання, що у нас не відбувається передача, що у нас є питання по цілісних майнових комплексах, по приватизованому майну і поки ці процедури залишаються у нас не врегульованими, ми просто дочекаємося отого терміну, який я назвала на початку свого питання і будемо констатувати не виконання. Тому хочеться почути думку Міністерства економіки і Міністерства освіти відповідно хоча з цього точкового питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А давайте тоді почнемо з Міністерства економіки. А хто з нами зараз від Міністерства економіки? Я так розумію, що Дар'я Миколаївна, напевно, не з нами. А хто є? Має ще бути Денис Васильєв або Олена Рясенко.

Колеги, з Мінекономіки?

Пані Олена.

РЯСЕНКО О.В. Да, доброго дня! Олена Рясенко, відділ з питань передачі майна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прокоментуйте, будь ласка.

РЯСЕНКО О.В. У нас наразі в опрацюванні в Мінекономіки перебуває 10 запитів, звернень щодо передачі єдиних цілісних майнових комплексів від Міністерства освіти. Щодо термінів передачі єдиних цих навчальних закладів можу сказати єдине, що підготовка документів у Міносвіти триває так само… це займає певний процес. Відповідно підготовка в Мінекономіки ми маємо узгодити всі документи згідно нашого закону про передачу, згідно нашої постанови про передачу навчальних закладів для того, щоб вже нам вийти на комітет.., щоб вийти на Кабінет Міністрів з розпорядженнями про передачу, щоб пакет документів був готовий. Зараз наразі опрацьовується у нас єдиний пакет від Міністерства освіти за спрощеною процедурою.

КОВАЛЬ О.В. Пані Олено, вибачте, я вас переб'ю, питання стосувалося пропозицій Міністерства освіти до Постанови 1103 щодо врегулювання питань передачі майна на праві узуфрукта. Чому були ці пропозиції відхилені? Чому вони не були відключені до пакету, який переглядався Кабміном? Можливо, МОН ви надавали якісь рекомендації, виправлення, МОН їх не виконало, і тому їх не включили. Чому вони були не враховані, чим це було обґрунтовано під час прийняття такого рішення?

РЯСЕНКО О.В. Ви знаєте, це трошки не моя компетенція, тому я не готова сказати щодо…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але ми очікували таку відповідь, пані Олена, тому у мене є до вас особисте прохання, щоб я зараз не йшов через вашого міністра.

РЯСЕНКО О.В. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, з’ясуйте от прямо зараз, хто займався цією постановою у Міністерстві економіки, з виконавців. І якщо можна, будь ласка, дайте посилання, нехай людина підключиться до нас.

РЯСЕНКО О.В. Добре, зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поки ми будемо обговорювати це питання. Дякую вам.

Ольга Володимирівна, продовжуйте, будь ласка.

КОВАЛЬ О.В. Дякую, колеги. Питань тобто може бути багато, але я хотіла наголосити на ось цих основних пунктах. Я хочу наголосити, що міністерство провело величезну роботу, і ці питання я озвучила і підняла не для того, щоб применшити вагу відповідно міністерства. Тому що дійсно вони проробили гігантську роботу і виконали велику кількість підзаконних, прийняли велику кількість підзаконних нормативно-правових актів, яких ще потрібно багато прийнято. Я просто хотіла би мати розуміння, чи будемо ми реалізовувати повною мірою усі ті ідеї закону, які ми закладали. Тому що ухвалити закон, це все добре, ми маємо велику кількість прикладів, коли закони є, підзаконка є, але чомусь воно все це не працює.

Тому хотілося б все-таки потім це питання ще раз заслухати. Що стосується ліцензування, ми отримали певні терміни, тобто місяць, якщо я не помиляюся, повернутися до цього питання і запитати, чи розпочався в нас процес ліцензування. Хотілося б по питанню фінансування все-таки зрозуміти, чи ми не дмемо на холодне, що мені здається, це дійсно так, і нам потрібно переглянути все-таки умови і поставити певні запобіжники, переглянути постанову. Я б просила це включити у рекомендації нашого комітету, в рішення нашого комітету, і хотіла б запропонувати провести комітетом ще одне засідання комітету, можливо, можливо, додаткові зустрічі з міністерством, щоб ми могли мати якесь розуміння по передачі майна. Щоб ми це питання рухали, тому що зараз воно, на моє переконання, не рухається.

Міністерство освіти, майновий відділ нам говорить те, що, ну, в нас все є, все по закону, але по закону можна методично їхати або говорити у нас все є і методично нікуди не їхати. Вибачте за простоту моєї мови, щоб все-таки питання передачі майна у нас рухалося в позитивну сторону і ми хоча б трішечки, наблизившись до того терміну, який зазначили в законі, передали хоча б ще декілька, вибачте, в кращому випадку декілька десятків закладів, а ще сотень краще до місцевої влади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Ірино, будь ласка.

ШУМІК І.М. Я ще, з вашого дозволу, трошки додам по передачі майна, бо мені видається, що це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені теж здається, що там було більше переданих. Ні?

ШУМІК І.М. Ні, в нас стало зараз більше переданих, це правда. З іншого боку, в нас ще відбувається оптимізація, тому кількість на передачу, вона теж буде коригуватися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Природно зменшили.

ШУМІК І.М. Так. Але питання не в тому, питання все ж таки в тому, про що сказала пані Ольга. Дійсно, ми декілька разів, навіть, здається, більше трьох разів надсилали різноманітні варіації, навіть по декілька варіантів пропозицій до Мінекономіки щодо внесення змін до відповідної постанови. Наразі ми отримали проєкт змін до постанови і він зараз у нас на розгляді в Міністерстві освіти і науки. На жаль, там наших змін немає, ми вчергове готуємо зауваження до тексту цієї постанови на відповідні зміни. І мали таку робочу зустріч з фахівцями Міністерства економіки в частині, можливо, спрощення певної процедури розгляду і підготовки документів.

Але все ж таки ще лишається, крім узуфрукта, який в тому числі спричиняє ще одне додаткове питання. Якщо робити в подальшому накази на закріплення майна на праві узуфрукта, потрібно робити технічну інвентаризацію. Під час технічної інвентаризації знаходяться нові будівлі або навпаки, які зникли будівлі. Це означає оновлення технічної документації закладів освіти. І ця технічна документація має бути підготовлена і внесена у відповідний нині державний реєстр електронний, і це коштує додатково коштів. В середньому на заклад це 80 тисяч гривень. Наприклад, є заклади, які мають декілька об'єднаних і в них дуже багато об'єктів, там понад 20, а то 30 об'єктів нерухомого майна, ці суми можуть доходити і до 500 тисяч гривень, які додатково десь треба знайти і виділити на переоформлення цих документів. Без них рухатися, на жаль, далі не є можливим. Тому ми провели з кожною областю відповідні зустрічі, з кожним закладом. До зустрічі залучаємо представників обладміністрацій або міських рад, тобто ті безпосередньо, хто будуть переймати до себе в комунальну власність. Зверталися з клопотанням до відповідних обласних рад, міських рад щодо виділення додаткових коштів закладам освіти для переоформлення цих документів.

І ще одне питання, яке перебуває зараз на розгляді. В міністерства напрацьований вже механізм, який ми апробуємо на Сумській області, знову ж таки щоб вийти потім з відповідними рекомендаціями і бланками документів для закладів освіти, – це списання багатоквартирних будинків, які були приватизовані до моменту, коли з’явилася заборона на приватизацію відповідно до чинного законодавства. Ну, і також хочу сказати, що ми

останнім часом активно співпрацюємо з Українською асоціацією районних і обласних рад теж у частині привернення уваги до підготовки цих документів і їх включеності в ці процеси.

І найболючіше ще питання, яке залишиться, що теж унеможливлює виконання в повному обсязі норми закону в частині передачі, – це тимчасово окуповані території і заклади, майнові комплекси, які на сьогодні перебувають на тимчасово окупованих територіях або на територіях, де ведуться активні бойові дії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Да-да, я бачу, Андрій. Але я хочу запитати в пані Олени Рясенко з Мінекономіки: може, вже знайшли людину, яка відповідала за зміни до постанови? Пані Олена! Шукають, добре. А, ні...

РЯСЕНКО О.В. Ні, так, знайшли. Влад Абрамов, будь ласка, прокоментуй.

АБРАМОВ В.І. Добрий день, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий день.

АБРАМОВ В.І. А трішки можете, скажімо так, ввести в курс справ, бо тільки підключився, не зовсім ще розумію, про що мова. Яке саме питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Володимирівна, пані Ірина, введіть у курс справи нашого колегу з Міністерства економіки.

КОВАЛЬ О.В. Зараз введемо в курс справи. Міністерство освіти зверталося із пропозиціями внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів 1103, що стосується безпосередньо уточнення критеріїв віднесення рухомого майна до того, яке підлягає передачі на праві узуфрукта, або взагалі перегляду цієї вимоги щодо застосування цього механізму. Але Міністерство економіки ці пропозиції не врахувало навіть під час підготовки змін до відповідної постанови.

Міністерство освіти знову зверталося до Мінекономіки, в мене вказано, що в серпні, за інформацією від МОН. Відповідно відповіді вони не мають до цього часу, чому ці зміни відхиляються і чому Мінекономіки не внесло їх відповідно, ці пропозиції, або не повернуло Міністерству освіти, з якимись певними зауваженнями. Ось це моє питання.

АБРАМОВ В.І. Так, трішки прокоментую.

Ми розробили проєкт Постанови, він у нас трішки там комплексний, але в тому числі і з метою врегулювання цього питання. Ми там запропонували, в цьому проєкті, під час передачі рухомого майна, на праві узуфрукта, не включати до такого майна запаси і малоцінні активи. Тобто те,

що має там короткий строк експлуатації, ну і вочевидь не може бути використане на праві узуфрукта, тобто 5 років або безстроково.

Тобто ми в такій редакції розробили цей проєкт змін, зараз його ще там узгоджуємо, там трішки проблема у нас з узгодженням, тобто, скажімо так, особливості закону все-таки не дають однозначної, скажімо так, для наших колег з інших міністерств, позиції стосовно можливості такої редакції наших змін. Але сподіваємося, що все буде добре і ми їх спробуємо все-таки внести на уряд, ну і там вже буде вирішувати уряд.

Тобто ми це питання пропрацювали, розробили проєкт, там мали надсилати в тому числі всім, ну мали, а ми надсилали, тобто, здається, ми все це врахували, трішки в інший спосіб.

ЗАВГОРОДНІЙ Д.В. А можна запитання? А як ви ставитеся до того, оскільки Законом «Про професійну освіту» і от іншими законами, передбачена передача закладів саме от професійної фахової передвищої освіти, з державної в комунальну власність і ця процедура передачі (передбачили теж) затягується на багато років, вже більше 10 років ми в процесі цієї передачі знаходимося. Чи можливо в рамках цієї Постанови, з метою передачі цих закладів, робити якісь виключення, наприклад стосовно меблів, там інших речей, які під малоцінку, під визначення як би не підпадають, але спростять нам процедуру закріплення, на праві узуфрукта, саме з метою підготовки документів для передачі в комунальну власність цих закладів освіти? Тобто як ви ставитися до того, щоб знайти тут якесь спрощення, щоб ми рухалися швидше?

АБРАМОВ В.І. В частині передачі ми так над цим, як би, не працювали. Знову ж таки головна, як би, наша мета, щоб чітко визначити яке саме майно передається на праві узуфрукта. Тобто, якщо ми прибираємо малоцінну і записати, тобто в принципі це має вирішити питання. Тобто не буде вже такої вимоги, вірніше, такої вимоги не те, що вона є, ми просто конкретизуємо нашим проєктом особливості передачі.

КОВАЛЬ О.В. Ви розумієте, що ви прибираєте, вибачте, картоплю і прибираєте розхідні матеріали. Але ті самі парти, які Дмитро назвав, вони залишаються.

АБРАМОВ В.І. Знову ж таки я на зараз не готовий сказати там чи попадають парти, чи ні в наш цей проєкт. Я ж кажу, трішки просто не готовий був до цієї дискусії, скажімо так. Здається, ми врегульовуємо максимально наскільки це можливо. Тобто ми там зібрали всі пропозиції і в тому числі місцевих органів влади стосовно такого майна, рухомого саме майна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, зрозуміло.

АБРАМОВ В.І. Тому сподіваюся вирішити питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам дуже. Дякуємо пані Олені за те, що швидко знайшли нам людину на засідання комітету. Дякую вам обом. Я думаю, що я запропоную трішки інші рішення. Я думаю, що ми зберемо профільних заступників міністра разом з усіма, аж до виконавця. Хто цим буде займатися з обох міністерств на базі, напевно, Верховної Ради, я думаю, що ми це питання зможемо врегулювати десь тут. Дякую вам дуже.

Пане Андрію, Федерація роботодавців, у вас піднята рука.

ПОДДИМАЙ А.Б. Доброго дня, шановні народні депутати. Дякую за можливість дати коментар короткий. Дякую Міністерству освіти за пророблену роботу. Це дуже важливо для ринку праці, оскільки ми, дійсно, потребуємо людей, потрібних кваліфікацій. Але водночас я дуже уважно слухав виступи і маю коротке зауваження таке.

Я почув по формулі фінансування, що позиція про те, що відсутні конкретні числові показники в постанові Кабінету Міністрів і вони перенесені на рівень методичних рекомендацій. Я це чув, пан Дмитро сьогодні озвучив, що це було в принципі погоджено і в тому числі з регіонами. Але я трошки не так чув це погодження. Тому що я був на узгоджувальній нараді разом з Міністерством освіти, і відповідно до Регламенту Кабінетом Міністрів акти погоджуються в обов'язковому порядку з роботодавцями, і ми давали зауваження, мине погоджували, що будуть відсутні числові коефіцієнти і що це буде перенесено на рівень методичних рекомендацій.

Також на цій нараді були представники регіонів, які так само висловлювали цю позицію, і у Міністерства фінансів це також залишалось одним питанням фінальним неузгодженим. Але ніякого урядового комітету не було, як це передбачено процедурою, і, власне, ми отримали постанову, яку не узгоджували. І той протокол узгодження позицій, який у мене є в розпорядженні, він також не містить, власне, те, що саме це було узгоджено і те, що ми побачили в Постанові Кабінету Міністрів.

І також пан Дмитро сьогодні звертався до того, що це недоцільно робити тому що це повноваження регіонів якісь встановлювати коефіцієнти. То я хочу навести приклад Постанови Кабінету Міністрів, яку Міністерство освіти так само розробляло якраз під час комітету і окремо відкрив тому що вона вже були розроблена, стосувалася фінансування, оплати послуг, розрахунків оплати послуг. І там якраз, це теж питання регіонів і так далі, то там є вагові коефіцієнти, там від і до. Тобто різниця якась є.

І про ліцензування ще коротко хотів запитати, якщо все-таки не запрацює ліцензування, то чи зможемо ми скористатися нормою закону, яка передбачає, якщо рішення про ліцензію не прийнято, то ліцензія вважається виданою?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Андрію. Колеги, треба відреагувати?

ШУМІК І.В. Власне, пане Андрію, був урядовий комітет, який розглядав відповідний проєкт рішення, ми поділимося з вами протоколом урядового, коли зауваження, ми все виправляли.

І, власне, те, що стосується вагових коефіцієнтів. Ми вже це обговорювали фактично вони наразі будуть представлені в методичних рекомендаціях, якщо буде потреба їх все ж таки внести в постанову, значить будемо вносити в постанову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Хто із народних депутатів членів комітету має бажання виступити? Бачу, що ні. Тоді з вашого дозволу я, напевно, включуся зі свого боку. Дивіться, колеги, я розумію і погоджуюся з тим, що кількість завдань велика. Ми це знали і говорили про це ще до того, коли розробляли цей законопроєкт, коли він був законопроєктом. Ми також розуміємо, що, напевно, кожний нормативно-правовий акт по своєму має різну вагу щось важливе, щось менш важливе, щось стає більш пріоритетним, щось менш пріоритетним, без чогось можна жити, а на чомусь базуються інші нормативно-правові акти, тому вони там мають бути першими в пріоритеті. Але закон є закон. Закон ми прийняли в серпні, 21 серпня 2025 року, підписаний він на початку вересня наскільки я пам'ятаю, 12-го, да. І від того моменту з 12 вересня у нас почався відлік. У законі прямо передбачено, і це, до речі, ми з вами передбачали в цьому самому кабінеті, да, в цьому самому залі, що має бути, коли зроблено. Так-от протягом 6 місяців мали бути зроблені перші кроки, наприклад, розроблено положення про Центр розвитку професійної освіти. Наприклад, да, підготовлені і навіть вони поданий на розгляд Верховної Ради, проєкт змін до Бюджетного кодексу, про який ми говорили всі, що нам конче потрібно, нам потрібно від чого відштовхуватися. Було б добре якби його подав Кабінет Міністрів, але могли, напевно, подати і ми.

Далі протягом одного року вже там зрозуміло, що через пів року положення, через рік вже забезпечення створення Центру розвитку професійної освіти. А далі про те, про що говорила Ольга Володимирівна, я зараз не все перераховував просто такі важливі великі речі, бо вони складні, насправді складні, і ми про це знали з вами з самого початку. А протягом двох років, увага, завершити процедуру передачі закладів професійної освіти з державної у комунальну, при чому цьому ми з вами точно знаємо кількість проблем, і вже неодноразово зустрічалися і говорили про те, які там проблеми стоять, що там з тими гуртожитками, з приватизованими приміщеннями, з відсутністю там технічних актів, недосконалою інвентаризацією і всім таким іншим, нам всі ці проблеми відомі. Але проблема в тому, що час йде. І ми поставили строк два роки і вважали, що для цього нам потрібно, напевно, внести якісь зміни у Бюджетний кодекс, якісь внести, можливо, розробити наскільки я пам'ятаю ми говорили

спеціальний Закон про врегулювання оцих майнових прав приватизованих приміщень у наших гуртожитках і так далі, передачі їх, напевно, в комунальну власність або списання з балансу МОН, ну, вобщем все ми це проговорювали і неодноразово проговорювали. Але час іде, час іде, частина з цих речей невиконана і частина, яка невиконана, вона тягне за собою інші невиконані, тому що поки перше не зроблено, наступні теж не будуть зроблені.

Мене це дуже, чесно кажучи, турбує. Ми... я думаю, що ми комітетом не будемо давати оцінку зараз цьому, тому що, ну, по-перше, Ольга Володимирівна дала свою оцінку роботі Міністерства освіти, надала, да, і подякувала, і сказала, що все більш-менш, тому ми, в принципі, погоджуємося з позицією голови профільного підкомітету. Але просто треба для себе просто зрозуміти, що пройшло вже більше року, да, з... Господи, де там? Да, виконано 44 з 80 пунктів, що є 55 відсотків. Це мені трішки нагадує неприємну для нашого комітету, але всім відому історію із законопроєктом... із Законом «Про дошкільну освіту», який ми героїчно приймали, потім нам один із заступників міністра клятвенно обіцяв, що за пів року все буде чітко вообще, навіть не помітите як все буде зроблено. Потім через пів року ми зрозуміли, що зроблено нуль, і почали дуже активно допомагати для того, щоб воно якось пішло, да. Бо насправді ми, коли розробляли законопроєкт всі разом про професійну освіту, коли його приймали, ми казали: звертайтеся до нас, якщо вам потрібна допомога по проходженню навіть всередині вас, да, не всередині МОН, говоримо, але там з іншими міністерствами, з Кабінетом Міністрів. От я впевнений, що ми б вам радикально допомогли би з Міністерством економіки, тому що ми би просто це трішечки по-іншому би вирішували, да, і в нас було би все набагато простіше. Але менше з тим до нас ви не зверталися, тому ми вважали, що все окей, все іде за планом. Зараз подивилися: строки пройшли, давайте так, половина з нормативного строку вже за плечима, результат не аж такий, що яким можна було б пишатися, як на мене, все могло бути значно гірше, тому і на цьому дякуємо, да, як то кажуть.

Але, друзі, давайте активізувати цю роботу. Я пропоную додати до проєкту рішення і давайте зробимо таку саму приблизно вправу, яку ми робили із Законом «Про дошкільну освіту» і перейдемо на... ми тоді раз на два тижні, здається, заслуховували. Давайте перейдемо на контроль раз на місяць або раз на два місяці. Ольга Володимирівна, це ви вже запропонуйте, як, щоб ми взяли це на контроль. Давайте зробимо спокійно робочу нараду протягом тижня, подивимося, що і як нам заважає, який у нас тайм-лайн, як ми бачимо наступні кроки, які нам попередні кроки потрібно зробити для того, щоб досягнути мети, яку ми перед собою ставимо. Давайте виконувати норми закону, це важливо, вони недарма приймаються і недарма пишуться, а тим більше, коли ми це робимо разом.

Давайте зробимо робочу нараду, там подивимось по тих нормативно-правових актах, які ще треба прийняти, де наші, так би мовити, проблеми, де проблеми, які впираються в інші міністерства або центральні органи

виконавчої влади. Давайте ми включимось всі разом, через міністрів, через Прем'єра, просто прискоримо це процес. Особливо мене трішечки турбує історія, по-перше, те, що Ольга Володимирівна озвучила. Тут я особливо хотів би, звичайно, сконцентруватися, напевно, спочатку на ліцензуванні, далі – на формулі, і на передачі майна, тому що нам це питання треба вирішувати. І я думаю, що якщо ми його не вирішимо, я боюсь, що далі воно ще не одну каденцію може бути не вирішено.

Тому, поки в нас є можливість виправити законодавство, давайте його виправляти. Я думаю, що всі розуміють, навіщо це потрібно. Давайте говорити з областями, я впевнений, що 80 тисяч або 500 тисяч гривень знайдуть засновники для того, щоб... Повірте, хочете – давайте разом поговоримо. Я от хочу подивитися в очі губернатору або голові обласної ради, який скаже: та ні, я за 100 тисяч не буду робити технічний акт інвентаризації, воно мені і даром непотрібно. Тобто я хочу просто почути це один раз, я думаю, що ми вирішимо це питання раз і назавжди, зробимо це публічно і показово. Тому, будь ласка, долучайте, я готовий з радістю допомогти.

Шановні колеги, чи є ще бажаючі виступити з цього питання? Якщо немає, шановні колеги народні депутати, я прошу зараз всіх підключитися. У вас є розісланий проєкт рішення комітету. Він абсолютно спокійний, відображає більшою мірою те, про що говорила Ольга Володимирівна. Є речі, з якими ми звертаємося до Кабінету Міністрів, що ми рекомендуємо ми рекомендуємо Міністерству освіти і науки. Я прошу секретаріат комітету додати туди те, про що ми сьогодні озвучили в робочому порядку, Ольга Володимирівна і я. І в такому вигляді, шановні колеги, я готовий поставити його на голосування.

Хто – за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ПІПА Н.Р. Піпа – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Проти? Немає.
Дякую, колеги. Рішення прийнято одноголосно. Да, да…

_____. Ми не чуємо, що відбувається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одну секундочку, одну секундочку, ми якраз хочемо одне маленьке питання в робочому порядку. Я зараз повернусь до вас.

Вибачте, колеги, це маленьке робоче технічне питання, просто не хотілося вас, окрім народних депутатів, ще десятки людей в Zoom, просто зараз це було б не дуже коректно. Вибачте, будь ласка.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт другий, я пропоную, колеги, об'єднати його в обговоренні, пункт другий і третій. Це основний і альтернативний законопроєкти. Перший з них: про проєкт Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів надання та реалізації права на користування надрами шляхом проведення аукціону (електронних торгів) та на умовах угоди про розподіл продукції (реєстраційний номер 15454). І третій пункт порядку денного, альтернативний до нього: про проєкт Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення механізмів надання та реалізації права на користування надрами (реєстраційний номер 15454-1). Якщо ви не заперечуєте, давайте об'єднаємо, як завжди, обговорення цих двох питань в одне, але голосування у нас буде два, по кожному з них.

Дякую, колеги. Доповідачем по основному мав би бути Олег Володимирович Бондаренко, автор законопроєкту. По другому Вікторія Олександрівна Гриб, автор законопроєкту. Я так розумію, що з нами немає обох, тому співдоповідачем по обох законопроєктах є Валерій Вікторович Колюх як голова підкомітету.

Валерій Вікторович, будь ласка, вам слово.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, на засіданні підкомітету з питань науки та інновацій ми розглянули обидва законопроєкти: і основний, і альтернативний. Наголошую, що головним з приводу обох законопроєктів визначено Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Вони, до речі, вже прийняли висновок по першому 15454. З нами була присутня на засіданні підкомітету авторка законодавчої ініціативи альтернативного законопроєкту. Ми погодились, що в них є порозуміння із авторами головного законопроєкту. Тому і по 15454, і по 15454-1 на засіданні підкомітету прийняли рішення самостійно визначитись головному комітету з приводу одного і другого законопроєкту. При цьому направити висновки Національній академії наук України до Комітету з питань екологічної політики з метою врахування тих зауважень, які надала Національна академія наук України під час підготовки законопроєктів до другого читання. В мене все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Вікторович.

Шановні колеги, хто хоче долучитися до обговорення цих питань? Чи є в цьому потреба? Якщо ні, то можемо переходити до прийняття рішення. Я так розумію, що підкомітет рекомендував головному комітету визначитись по обох законопроєктах. Правильно, Валерій Вікторович?

КОЛЮХ В.В. Так, самостійно визначитись.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да. Шановні колеги, якщо немає заперечень, я говорив з авторами законопроєктів, вони не проти такого рішення, якщо немає заперечень, то давайте переходити до голосування.

Отже, пункт другий порядку денного – про проєкт Закону 15454. Ставлю на голосування проєкт рішення комітету в тому вигляді, в якому він вам розісланий, а ми з Валерієм Вікторовичем щойно озвучили.

Хто – за, прошу проголосувати.

ЛИС О.Г. Лис – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко...

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги. Рішення прийнято одноголосно.

І таке саме голосування по законопроєкту 15454-1. Ставлю на голосування проєкт рішення комітету, який вам був всім розісланий.

Хто – за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена Георгіївна. Теж – за.

Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято знов одноголосно.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт четвертий. Про проєкт Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих питань наукової та освітньої діяльності у сфері охорони здоров’я (реєстраційний номер 15517). Доповідачем має бути представник уряду. І сьогодні у нас це від Міністерства охорони здоров’я.

УБОГОВ С.Г. Присутній Сергій Убогов. Якщо мене чутно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Геннадійович, доброго дня. Да, бачимо, чуємо і вітаємо.

Будь ласка, вам слово.

УБОГОВ С.Г. Дякуємо.

Шановний Сергій Віталійович, шановні народні депутати, шановні колеги, Віктор Кирилович особисто хотів бути присутній, але просив попросити вибачення. Поставили *(Не чути)* на засідання. Тому дозвольте доповісти мені як керівнику профільного підрозділу. Стосовно законопроєкту про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих питань наукової та освітньої діяльності у сфері охорони здоров'я (реєстраційний номер 15517).

І якість та безпека надання медичної допомоги прямо залежить від якості практичної підготовки лікарів та інших медичних фахівців. І одним із ключових елементів медичної освіти є практичне вивчення анатомії людини, що є неможливим без доступу до реальних анатомічних об'єктів, тіл померлих і осіб їх частин та анатомічних матеріалів. Опанування практичних навичок студентами, медиками, лікарями і інтернами на базі спеціально підготовленого людського донорського матеріалу взагалі в світі вважається золотим стандартом медичної освіти. Оскільки дозволяє відпрацювати складні хірургічні техніки в умовах максимально наближених до реальної операційної без ризику для життя пацієнта. Сьогодні ми максимально розвиваємо стимуляційні методи навчання у медичній освіті, проте жодний штучний симулятор чи силіконова модель не здатна передати точний опір тканини, щільність зв'язок, крихкість судин чи текстуру м'язів так, як це може зробити біологічний матеріал.

А майбутній лікар має бачити реальну пошарову анатомію, топографію судин та нервів, щоби наочно зрозуміти, чому певні зони є небезпечними і таким чином обійти критичні структури.

Велику популярність таке навчання має і серед вже практикуючих лікарів, які в рамках підвищення кваліфікації або безперервного професійного розвитку проходять так званні кадавер-курси. Українські лікарі сьогодні можуть проходити такі курси виключно за кордоном, зокрема, в Італію їздять, у Францію, Сполучені Штати Америки. Ще на початку 2000-их років в 90-их роках в Україні була змога використовувати тіла померлих осіб, анатомічні матеріали в освітніх цілях, але після певних змін у законодавстві така можливість зникла. І крім того є необхідність використовувати анатомічні матеріали у наукових дослідженнях, що сприятиме вдосконаленню методів діагностики і лікування.

Міжнародна практика демонструє, що використання тіл померлих для медичної освіти і наукових досліджень регулюється спеціальними законами, які чітко визначать порядок передачі тіл, умови їх зберігання, використання і подальшого поховання. У більшості країн діє окрема система анатомічного донорства, відокремлена від трансплантаційного законодавства. В Україні наразі відсутній єдиний системно впорядкований підхід до правового врегулювання використання тіл, анатомічних матеріалів для освітніх, наукових цілей. Чинне законодавство містить окремі норми, що стосуються трансплантації, судово-медичної експертизи і поховання, але вони не

охоплюють повною мірою особливості поводження з тілами померлих у контексті навчання і наукових досліджень.

Зважаючи на все викладене пропонуємо законодавчо врегулювати питання використання тіл померлих осіб, їх частин та анатомічних матеріалів для проведення наукових досліджень і навчання у сфері охорони здоров'я. Це сприятиме впровадженню в Україні найкращих міжнародних стандартів, а також забезпечить прозорість і підзвітність у процесах пов'язаних з використанням тіл померлих осіб і анатомічних матеріалів для наукових цілей і навчання у сфері охорони здоров'я.

Тому, шановні колеги, дуже просимо з боку Міністерства охорони здоров’я підтримати представлений законопроєкт № 15517. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Сергію. Валерій Вікторович Колюх, будь ласка, для співдоповіді.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, на засіданні підкомітету з питань науки та інновацій ми детально розглянули цей законопроєкт. Він, дійсно, стосується наукових досліджень у сфері охорони здоров’я. Тому що мова йде про використання тіл померлих та анатомічних матеріалів і це, дійсно, покращить медичну освіту у нашій державі.

Але я хочу зазначити, що головним комітетом все ж таки визначено Комітет з питань здоров’я нації, медичної допомоги та медичного страхування, який на своєму засіданні вже прийняв рішення стосовно цього законопроєкту. І так рекомендував за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу. Тому на засіданні підкомітету ми також рекомендуємо Комітету з питань освіти підтримати рішення головного комітету і прийняти його за основу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Вікторович.

Шановні колеги, чи є необхідність, чи хтось ще бажає долучитися до обговорення?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Голосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. Тоді переходимо до прийняття рішення. Ставлю на голосування проєкт рішення комітету.

Перше. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» проєкт Закону України (реєстраційний номер 15517), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Друге. Направити цей висновок, а також висновки Міністерства освіти і науки України та Національної академії медичних наук України до Комітету Верховної Ради України з питань здоров’я нації, медичної

допомоги та медичного страхування, визначеного головним з підготовки цього законопроєкту.

Хто – за? Прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ПІПА Н.Р. Піпа – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався?

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти?

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Проти – немає. Дякую, колеги. Рішення прийнято одноголосно.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт 5: про проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання» щодо визначення та затвердження проектної загрози для ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання (реєстраційний номер 15546), поданий Кабінетом Міністрів України. Доповідачем по цьому питанню є представник уряду.

І хто буде доповідати цей законопроєкт від уряду?

ІВАНОВ І.П. Доброго дня, Сергій Віталійович. Іванов Ігор, керівник Департаменту ядерної енергетики та атомної промисловості Міністерства енергетики України. Дозвольте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Павлович, будь ласка.

ІВАНОВ І.П. На розгляд комітету виноситься зазначений проєкт Закону про внесення змін до Закону України «Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання», поданий Кабінетом Міністрів (реєстраційний номер 15546).

Метою зазначеного законопроєкту є вдосконалення законодавчого регулювання у сфері фізичного захисту шляхом визначення на рівні закону повноважень державних органів щодо визначення та затвердження проєктної загрози. Законопроєктом пропонується закріпити повноваження Держатомрегулювання як компетентного органу і національною контактною особою з питань фізичного захисту ядерних установок та ядерних матеріалів

відповідно до Конвенції про фізичний захист ядерного матеріалу та ядерних установок щодо організації роботи з визначення проєктної загрози та залучення до цього процесу відповідних державних органів і установ.

Водночас передбачається визначити повноваження Кабінету Міністрів України щодо затвердження проєктної загрози та порядку взаємодії залучених органів і установ. Проєктна загроза є основою для визначення вимог до фізичного захисту відповідних об'єктів ядерної енергетики з урахуванням характеристик і можливостей потенційних правопорушників. Від її належного визначення залежить обґрунтованість організаційних і технічних заходів, які спрямовані на запобігання потенційним загрозам та протидію їм.

Крім того, законопроєктом передбачається уточнення термінології та визначення кола органів, установ, які братимуть участь у процесі визначення проєктної загрози.

Прийняття цих змін сприятиме чіткому розмежуванню повноважень між державними органами, упорядкування їхньої взаємодії та підвищенню ефективності державної системи фізичного захисту. Особливого значення це набуває в умовах воєнного стану та збройної агресії Російської Федерації проти України, коли питання належного захисту ядерних установок і ядерних матеріалів має критичне значення для національної безпеки держави.

Реалізація законопроєкту не потребуватиме додаткових видатків з державного чи місцевих бюджетів, оскільки передбачені заходи здійснюються в межах наявних бюджетних призначень відповідних державних органів.

Просимо комітет підтримати зазначений законопроєкт. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ігорю.

Валерій Вікторович, будь ласка.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, законопроєкт про проєкт Закону України про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів і тому подібне під номером 15546 розглянутий детально на засіданні підкомітету з питань науки та інновацій стосовно предмета відання нашого комітету. То дійсно в даному законопроєкті пропонується залучити Національну академію наук України як суб'єкта визначення проєктної загрози в даному аспекті. Але головним все ж таки комітетом визначено не наш, а Комітет з питань енергетики та житлово-комунальних послуг.

Тому за результатами розгляду цього законопроєкту на засіданні підкомітету ми прийняли рішення: рекомендуємо Комітету з питань освіти, науки та інновацій за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Вікторович. Все чітко й зрозуміло.

Шановні колеги, чи потрібно нам додатково обговорення цього питання? Якщо ні, то можемо переходити до прийняття рішення.

Шановні колеги, ставлю на голосування проєкт рішення, який вам усім розісланий, а Валерій Вікторович його щойно озвучив. Хто – за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ПІПА Н.Р. Піпа – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято одноголосно.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт шостий: про проєкт Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державного регулювання в агропродовольчому секторі. Я так розумію, що це доопрацьований комітетом законопроєкт, 15058-д. Доповідачем мав би бути Олександр Васильович Гайду, автор законопроєкту, але як голова комітету він все ще знаходиться на бюджетному. А співдоповідачем є Валерій Вікторович Колюх.

Валерій Вікторович, будь ласка, вам слово.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, законопроєкт 15058-д, поданий народним депутатом України Гайду, він регулює питання якраз вдосконалення державного регулювання в агропродовольчому секторі. І в даному законопроєкті мова йде про залучення Національної академії наук, Національної академії аграрних наук до агропродовольчому секторі, зокрема, постійно в законопроєкті вживається термін: «наукові дослідження», «науково-дослідні цілі», «наукова оцінка», «наукова спільнота», «наукова консультація», ну, забезпечити державне регулювання в агропромисловому секторі без науки, мабуть, навряд чи вдасться. Тому за результатами розгляду даного законопроєкту ми рекомендували головному Комітету з питань аграрної політики... земельної та аграрної політики прийняти його за основу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Вікторович.

Шановні колеги, чи є необхідність обговорення цього доопрацьованого аграрним комітетом законопроєкту? Я маю...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Підтримуємо, голосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді можемо переходити до прийняття рішення.

Шановні колеги, ставлю на голосування проєкт рішення в тому вигляді, в якому він сам вам розісланий, і в такому, як зараз його озвучував Валерій Вікторович. Хто – за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ЛИС О.Г. Лис – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Анатолійович.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є. Дякую. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято одноголосно.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт 7 - про проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» щодо засад внутрішньої і зовнішньої політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» (реєстраційний номер 16042). Доповідачем має бути представник уряду. І сьогодні, я так розумію, це буде Міністерство молоді і спорту? Да, пані Уляна Токарєва. Да, пані Уляна, будь ласка.

ТОКАРЄВА У.Д. Так, вітаю, пане Сергію, шановні колеги! Саме Міністерство молоді та спорту розробляло цей акт і тут я маю сказати, що сьогодні Закон України про засади внутрішньої і зовнішньої політики визначає тільки національно-патріотичне виховання як одну із засад внутрішньої політики у гуманітарній сфері. Але ми всі з вами розуміємо, що сьогодні державна політика у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності є складовою забезпечення національної безпеки України. Саме тому ми пропонуємо визначити утвердження української національної та громадянської ідентичності як одну з основних засад внутрішньої і зовнішньої політики і зазначити це в цьому законі.

Власне, ми пропонуємо три важливих зміни. Перш за все віднести утвердження української національної та громадянської ідентичності до основ засади політики в сфері розбудови державності. Друге – це передбачити серед основних засад внутрішньої політики в гуманітарній сфері утвердження оборонної свідомості, громадянської стійкості та готовності до національного супроводу на відміну тієї маленької частини, яку я вже зазначала, а саме національне патріотичне виховання.

І третє. Це доповнити засади зовнішньої політики положенням щодо формування і збереження української національної громадянської ідентичності серед тих українців, які проживають за межами України. Сьогодні це дуже велика спільнота. Власне 24 вересня законопроєкт був розглянутий до засідання головного Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту. І ми пропонуємо підтримати цей законопроєкт з врахуванням тих рекомендацій, які були надані Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Уляна, дякую вам дуже.

Співдоповідачем є Валерій Вікторович Колюх. Жартую. Роман Павлович Грищук цього разу.

Роман Павлович, будь ласка, вам слово.

ГРИЩУК Р.П. Якщо коротко, ми на підкомітеті розглянули 5 жовтня цей законопроєкт. Ухвалили рішення підтримати його за основу з урахуванням тих пропозицій, які були у основного Комітету з питань молоді та спорту, також з урахуванням висновку Національної академії правових наук України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Павлович. Чітко і ясно.

Шановні колеги, чи є необхідність обговорення проєкту рішення, який вам всім розісланий? Якщо немає, то ставлю на голосування проєкт рішення рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» проєкт Закону України (реєстраційний номер 16042), поданий Кабінетом Міністрів України. За результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу. Направити цей висновок та висновок Національної академії правових наук України до Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту, який визначено головним комітетом з підготовки цього законопроєкту.

Хто – за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ПІПА Н.Р. Піпа – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Анатолійович.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто – утримався?

ПІПА Н.Р. Я тільки тут дозволю коротку ремарку. Я говорила і на підкомітеті, і тут, після прийняття закону нам треба фактично ресурси на його реалізацію, то думаю, що наш комітет є точно готовий підтримати це, бо ці питання насправді дуже важливі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталія Романівна, але я би все ж таки наперед попросив не переривати момент голосування. Тому я закінчу процедуру, якщо ви не заперечуєте, хто – утримався...

ПІПА Н.Р. Мені здалося, що ви закінчили, вибачте, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всі – за, це правда, але процедура є процедура. Хто утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги. Рішення прийнято одноголосно.

Пропозиція Наталії Романівни, як завжди приймається.

Переходимо до наступного пункту порядку денного, пункт 9, 8-ий ми пропускаємо за нашою домовленістю. Про проєкт Постанови про присудження Премії Верховної Ради України імені Ігоря Юхновського за 2026 рік. Тут доповідачем знову Валерій Вікторович Колюх. Валерій Вікторович, будь ласка.

КОЛЮК В.В. Шановні колеги, не так давно Верховна Рада України прийняла Постанову, якою заохотила молодих науковців стипендіями Верховної Ради України, а от щодо премій, то вже другий рік поспіль конкурсний відбір на присудження премій імені Юхновського здійснює Національний фонд досліджень України. Він провів відповідно конкурсний відбір найкращих робіт і вніс на Комітет з питань освіти, науки та інновацій подання про присудження у 2026 році 50 премій Верховної Ради України імені Ігоря Юхновського. Тому я пропоную підтримати це подання Національного фонду досліджень, рекомендувати також народним депутатам України членам нашого комітету в установленому порядку зареєструвати проєкт Постанови Верховної Ради України про присудження Премії Верховної Ради України імені Ігоря Юхновського за 2026 рік. І рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду даної постанови прийняти її за основу та в цілому.

Список номінантів у вас є на пошті, їх 50, як зазначалось.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Вікторович. Насправді, очевидно, що ми всі підтримуємо це з радістю. Але цікавий факт, який поки передивлявся роботи, дуже цікаво, що кількість поданих робіт з технічних наук і математики було більше за кількість поданих робіт з соціальних та гуманітарних наук, що не може насправді не тішити.

І на цій радісній ноті, я думаю, що ми можемо переходити до прийняття рішення. Немає заперечень, колеги? Немає.

Тоді ставлю на голосування проєкт рішення комітету вигляді в якому він вам всім розісланий. Хто – за, прошу проголосувати.

ГРИЩУК Р.П. Грищук – за.

ГРИШИНА Ю.М. Гришина – за.

ЛИС О.Г. Лис – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто утримався? Проти? Немає. Дякую. Рішення прийнято одноголосно.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт 10. Про внесення змін до складу робочої групи для підготовки проєкту Закону України «Про захист дітей у цифровому середовищі».

Юлія Миколаївна, будь ласка, вам слово.

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, вітання! Я дуже коротко. Хочу доповісти вам, що робота група, по-перше, вже розпочала свою роботу. У нас вже минулого тижня до сесійного було перше засідання. Дякую всім, хто підключився, ми активно плануємо працювати. Завтра друге засідання підключайте, будь ласка, запрошую, в кого буде можливість, з 10 до 12 ранку ми працюємо кожного тижня.

Ми пропонуємо декілька експертів до складу робочої групи – це експерти, яких запропонували наші колеги, там Наталя Піпа запропонувала декілька осіб, Міністерство культури запропонувало, Міністерство внутрішніх справ і ще декілька людей, і я думаю, що більше, мабуть так… Вікторія Вагнєр ще захотіла включитися наша колега і я думаю, що ми вже більше так будемо намагатися не розширюватися, тому що більше 50 людей вже у складі робочої групи. Я думаю, що цього вже достатньо для того, щоб напрацювати ефективне рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дай боже. Юлія Миколаївна, а скажіть, нагадайте ще раз, в який день у вас відбувається засідання, щотижневе?

ГРИШИНА Ю.М. По четвергам з 10 до 12 години.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую дуже.

Шановні колеги, чи є зауваження, пропозиції до проєкту рішення? Немає. Тоді ми можемо переходити до прийняття рішення.

Шановні колеги, ставлю на голосування проєкт рішення комітету в тому вигляді, в якому він вам всі розісланий, там є перелік кандидатур яких пропонується включити до складу робочої групи. І контроль за виконанням цього рішення ми покладаємо на Юлію Миколаївну.

Хто – за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ПІПА Н.Р. Піпа – за.

ГРИШИНА Ю.М. Гришина – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Анатолійович. Дякую.

Хто утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги, рішення прийнято одноголосно.

І останній пункт порядку денного пункт 11. Чи є у нас сьогодні «Різне»? Чи хтось бажає виступити?

ПІПА Н.Р. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, Наталя Романівна.

ПІПА Н.Р. Дивіться, я просто колеги озвучу перш за все секретаріату, я в принципі не знаю чи ми вже мусимо вести олнайн-трансляцію. Може варто припинити, бо це таке більш внутрішнє питання комітету і секретаріату.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, з вашого дозволу, на цьому я засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій оголошую закритим через вичерпання порядку денного.

Давайте попросимо всіх відключитися, залишимося виключно з членами комітету. Тому що Наталія Романівна на цьому наполягає.

Дякую вам дуже, гарного дня. Дякую, що знайшли час підключитися.

Народні депутати, залишіться, будь ласка.

ПІПА Н.Р. У нас ще трохи людей є, то чекаю щоб вже ми відключилися.

Я просто хотіла ще раз звернутися до секретаріату. Я обговорюю таку позицію кількох колег, не тільки мою, просто я вперше звернула на це увагу по робочих групах і їх підготовці. Бо насправді було дуже дивно як визначений був день, які сказали офіційно, що спершу вибрали день і години зустрічі, а потім включили до чату народних депутатів, які, в принципі, є членами основними цієї робочої групи. І пізніше, вважаючи, що дали опцію попереднього перегляду, що це достатній спосіб інформування народних депутатів щодо того, коли і як робиться робоча група.

Нагадаю, перше, не залучили при виборі дня і годин, не було особистої інформації, а у нас не так багато народних депутатів у комітеті, які взагалі були зацікавлені працювати. І пізніше, як ми знаємо, що вирішилося третє питання, що робочу групу призначили частину на пленарний тиждень, частину – на не пленарний тиждень. Це питання теж вдалося вирішити. То я б на майбутнє просто нагадала б, просила, всім, хто курує робочі групи, і секретаріату перш за все, що у нас ще не було таких випадків. І я б просила, щоб у нас на майбутнє таких далі теж більше ніколи не було. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Романівна, можете нас просвітити, про яку робочу групу йде мова, бо я щось…

ПІПА Н.Р. Про безпеку в цифровому середовищі. Всі колеги, що ввійшли до її складу, знають, про яку ситуацію йдеться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Миколаївна, ви ж голова робочої групи, правильно я розумію, що…

ПІПА Н.Р. Ми з Юлією Миколаївною вияснили, тому це питання більше до секретаріату, адже саме вони організовують роботу, способи голосування, вибір дня, години, інформування народних депутатів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так в чому у нас складність, щоб було…

_____. Наталія Романівна, ми врахували вже ваше побажання в принципі і надалі вже будемо визначатися, з врахуванням ваших інтересів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Друзі, я, давайте ще раз, поки ми між собою, давайте, якщо ми робимо якісь там заходи і щось плануємо, давайте просто завчасно інформувати всіх, хто до нього дотичний про те, що буде відбуватися, коли буде відбуватися і з якими матеріалами.

Ну буває така історія в групових чатах, коли ти когось доєднуєш, а вони не бачать попередні матеріали. Але той кого доєднали теж напевно, було б варто, щоб він сказав: дивіться, друзі, я не бачу, якщо у вас там щось було, дайте мені там копію. Про це теж не кожен думає, а особливо ті люди, які створюють групу перший раз, я думаю, що могли просто банально про це знати.

Але давайте…

ПІПА Н.Р. Власне тому і звертаємо увагу так само, як вибір дня і години, бо власне ми вже, ми були включені після того, як був вибраний день і година зустрічі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, давайте один одному намагатися допомагати, нам тут ще не вистачало внутрішніх розбірок через час і дату проведення робочої групи, у нас тут своїх задач на комітеті вистачає. Тому давайте жити дружно, як казав один колись персонаж.

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, можна одну хвилину, я скажу два слова? Ми вже вирішили це питання. Все-таки секретаріат просто, вони хотіли якось багато членів робочої групи і як би не турбувати депутатів, тому якось домовились, а потім включили, і мене так само включили пізніше. Але ми всередині все це проговорили – це у нас звичайні такі моменти, все вже

працює, з усіма погоджено. Тому я теж вважаю, що працюємо далі, все нормально, ну буває, все нормально.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, колеги. Дякую вам.

КОЛЮХ В.В. Можна, в мене ще репліка одна і питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще є?

КОЛЮХ В.В. В мене, швидше за все, питання до керівника комітету. Сергій Віталійович, коли ми будемо на комітеті розглядати цей законопроєкт 15082-д, який дасть можливість внести зміни до Закону про середню освіту, щоб діти закінчили школу в тих закладах, в яких вони розпочали навчання?

Бо, чесно кажучи, я от поїхав в округ і у мене це головне питання, яке задають всі батьки і голови громад. Вони навіть звинувачують, що ми спеціально затягують це питання, щоб вони на наступний рік вже шукали дітям іншу школу в іншому райцентрі, бо в їхній громаді немає можливості створити ліцей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерій Вікторович, 15082-д, він не має взагалі стосунку до створення ліцеїв, він має стосунок виключно до того, да, щоб ми могли…

КОЛЮХ В.В. Ні-ні, я не про це, про можливість закінчення школи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. І ми його, я нагадаю, на комітеті вже прийняли, рекомендували його за основу і в цілому. Я його подаю регулярно в порядок денний Верховної Ради. А далі відбувається те, що відбувається. Стоїть в пріоритеті в нас, як ви бачите, два пакети законів: або фінансові зобов'язання, або туди їх може випадково розбавити євроінтеграція, як, наприклад, наш закон, який відкрив два кластери врешті-решт з Європейським Союзом. Поки що така ситуація.

Ми готові до розгляду. Ніхто ж його не блокує, його регулярно подаю разом з іншими законами. Він стоїть одним, до речі, стоїть першим в пріоритеті, з ним може посперечатися тільки наступний закон про НМТ. І той, і той дуже потрібен, але просто другого ще немає прийнятого принаймні на комітеті. Тому чекаємо, коли він потрапить у порядок денний. Я так розумію, що в наступний пленарний тиждень три з чотирьох днів будуть присвячені бюджету знов-таки, і напевне щось інше потрапить під зобов'язання.

Тобто грубо кажучи, закон готовий, виписаний, ми його навіть не обтяжували додатково нормами, хоча дуже хотілося ще туди вставити під шумок, раз цей закон буде за основу і в цілому, щось важливе. Але менше з тим чекаємо, я сподіваюся, що ми після бюджету зможемо знайти якесь віконце в порядку денному.

КОЛЮХ В.В. Добре, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Да, колеги, поки ми тут ще не відключилися, пан Дмитро Завгородній хоче звернутися до нас по…

ЗАВГОРОДНІЙ Д.В. Да, звертаюся…

ВОРОНОВ В.А. А в мене ще є «Різне», Сергій Віталійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Володимир Анатолійович, це святе, ви в пріоритеті.

ВОРОНОВ В.А. Да, будь ласка, вибачте, Дмитро, ми скоро повернемося до вас.

Сергій Віталійович, я спілкувався з нашим колегою Максимом Ткаченком, він там один з лідерів цього руху ВПО і міжфракційне об’єднання «ВПО». Ви точно знаєте цю історію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да-да.

ВОРОНОВ В.А. Да, ви знаєте, у нас була така розмова, і я зрозумів, що є дуже багато питань, які накопичувались уже з часом по освіті, як то кажуть, або внутрішньо переміщені особи, або вимушено переміщені особи. Да, і в мене така думка, така ідея з’явилася, а якщо б ми могли якісь питання на найближчих комітетах, коли ви це, ну, коли ви будете, ну, скажімо так, до цього готові, і, можливо, якось більше до цього підготуємося, щоб ми або на комітеті заслухали, або на, можливо, якусь таку зустріч зробити там і по середній школі, і по вузах, ну, дуже багато питань по ВПО, по освіті. Як нам можна це зробити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. А я думаю, що ми можемо зробити двома шляхами. Перший – ми можемо зробити це банально в лоб, в нас наступного тижня буде пленарний тиждень, о 15 в середу буде засідання комітету, я думаю, що воно теж займе приблизно дві години. Ми можемо на 17-ту, після засідання комітету запросити всю групу ВПО, щоб вони до нас прийшли і ми тут... поки ми тут будемо всі офлайн після засідання Верховної Ради і засідання комітету, можемо з ними зустрітися і вислухати все, що вони хочуть. Але якщо, мені здається...

ВОРОНОВ В.А. Супер.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це перше, це перший варіант.

Другий. Я думаю, що був би більш ефективним, якби вони змогли би свої питання хоча би, я не знаю, хоч якось верхню...

ВОРОНОВ В.А. Ну, зафіксувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, зафіксувати, щоб ми отримали там, грубо кажучи, якийсь там папірець, де буде там 10 питань чи скільки в них там буде, да, щоб там таке, таке, таке, таке. Є проблема там, я не знаю, з професійною освітою, з дошкільною, з вищою освітою приблизно отакі, щоб ми хоча б розуміли про що мова.

Далі ми можемо або продивитися ці питання і дернути, наприклад, запросити когось з Міністерства освіти і науки, щоб в нас вже було більш ефективне спілкування. Бо одна справа – з нами поговорити, депутати з депутатами, вони з нами і в залі можуть поговорити, да.

ВОРОНОВ В.А. Да, да, а так ми скорочуємо шлях.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, а так ми скорочуємо шлях, запросимо, давайте, наприклад, там візьмемо, я не знаю, якщо в них там більшість питань, скажімо, по вищій освіті, давайте візьмемо там Юлію Миколаївну, щоби всіх інших теж не дьоргати, візьмемо мене, Трофименка з МОН, Шарова, наприклад, і групу ВПО, сядемо і присвятимо там півтори години, наприклад, вищій освіті, вирішимо все по вищій освіті, вони підуть, кожен піде в своєму напрямку працювати, щось доопрацьовувати, потім далі візьмемо, я не знаю, середню професійну освіту, наприклад, і зустрінемося з ними.

Група хороша, депутати світлі, бажання в них ми всі поділяємо, всі хочемо допомогти нам внутрішньо переміщеним особам, не від хорошого життя вони перемістилися. Тому ми завжди готові включатися. Просто давайте оберемо шлях, який нам буде більш ефективним. Є пропозиція, якщо вони, просто я думав, сьогодні що їх зустріну в бюджетному комітеті, але вони всі були онлайн. Це теж не дуже зручне спілкування. Ми можемо зробити таким чином, у нас в понеділок пленарний день починається, ми можемо в понеділок всі зустрітися в залі і проговорити, який нам формат буде більш зручний. Я думаю, що наші члени комітету підуть назустріч.

ВОРОНОВ В.А. Добре. Я буду тоді тримати ініціативу по цьому питанню.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, Володимир Анатолійович. Плюс.

ВОРОНОВ В.А. Дякую за високу оцінку моїх колег і їхньої групи, Сергій Віталійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, звичайно.

Пане Дмитре, можна тепер. Будь ласка, вам слово.

ЗАВГОРОДНІЙ Д.В. Дякую.

Я просто хотів зазначити, що в рамках підвищення зарплат освітянам була прийнята урядом постанова відповідно про підвищення посадових окладів, яка дозволяє органам місцевого самоврядування, які фінансують заклади професійної фахової передвищої освіти перевести їх на нову модель фінансування тим самим збільшити їм посадові оклади на 20 відсотків додаткових, які закладені в освітній субвенції з вересня до шкіл. У нас по професійній освіті станом на сьогодні є 200 закладів з 550, які перейшли на нову оплату праці. Тобто їхні фактичні засновники з вересня місяця їх перевели і збільшили їм зарплату і ще 350, які вказують, що або збільшення буде з жовтня місяця, з листопада місяця або з нового року. При цьому ми пропонували як Міністерство освіти, щоб з нового року цією постановою це збільшення було обов'язковим, тобто що органи місцевого самоврядування можуть протягом року за своїм власним бажанням, але бюджетувати наступний рік вони мають обов'язково з підвищенням. Але в постанові цієї обов'язковості немає. При цьому заклади фахової передвищої освіти державної форми власності, які з державного бюджету фінансуються, підвищення отримали. При цьому вони отримують надбавку за престижність 5 відсотків на відміну від середньої надбавки в 20 відсотків, яку отримають всі інші, і так далі. Я просив би, якщо буде на комітеті в майбутньому розглядатися питання оплати праці освітян в рамках підвищення, оскільки ця інформація вже зібрана Міністерством освіти і по садочкам, і по коледжам, ну тобто по всім закладам освіти цей диференційований перехід на нову оплату праці, якщо таке буде розширятися, то на мою персональну думку, рано чи пізно треба було б в державному бюджеті передбачити, що зарплати в коледжах професійних і фахових не мають відрізнятися від шкільних. Оскільки зараз для прифронтових територій, в яких цей перехід не запроваджений, фактична різниця в оплаті праці між шкільним вчителем і викладачем або майстром професійного навчання в Запоріжжі, наприклад, може відрізнятися вже більш ніж на 30 відсотків, що на мою думку прямо велика проблема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хорошо. У них обмежені зарплати, чи вони можуть платити більше стільки скільки вони захочуть? Тому дошкільні, коли приймали, межі відв'язали в принципі, тобто є мінімум якийсь базовий, який менше ти платити не можеш, але, якщо ти хочеш ти можеш платити скільки завгодно. Ми робили опитування громад і бачимо, що деякі пішли значно далі, ніж середня освіта по рівню оплати, їм важливіше. В професійній освіті з майстрами у них така сама можливість, наскільки я пам'ятаю? Ми ж теж закладали таку норму. Ні?

ЗАВГОРОДНІЙ Д.В. Ні. У них не така можливість. Якщо вони перетворять заклад у комунальне товариство, вони взагалі відходять від

тарифної сітки. Тобто в Житомирі, можна зараз сказати так, що в Житомирі можна платити інші зарплати. Але загалом у них тарифна сітка і вони можуть просто перейти з попереднього цього режиму на новий режим, який зараз для шкіл запроваджений на інші посадові оклади підвищені з меншеною кількістю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А чому ці 350, які не перейшли, не перейшли?

ЗАВГОРОДНІЙ Д.В. По-перше, це перехід з 1 вересня. Тобто у них бюджетів, наприклад, може не бути. Плюс їм дозволено цього не робити, вони економлять, готуються до зими, різні причини, немає грошей, хтось переходить пізніше. Питання в тому, що наша пропозиція ізначально не була змусити їх переходити з 1 вересня. Наша пропозиція була сказати, що це добровільно з 1 вересня, обов'язково з 1 січня або з якогось іншого числа. І на мою думку це важливо, тобто вказати з якого числа це підвищення має відбутися обов'язково. Воно може бути певний час добровільно, але треба до цього вирівнювання якось доходити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А чому ми не хочемо просто відв’язати від тарифної сітки і сказати платіть скільки хочете, скільки можете? Тут в чому різниця, це просто один з елементів, я чому не дуже люблю порівнювати зі школами, наприклад. Школа не може заробляти апріорі. Правда? Коледж ж може? Ні-ні, я маю на увазі комунальна школа, звичайна комунальна школа, окрім того всього незаконного і непублічного, да…

ЗАВГОРОДНІЙ Д.В. Ще раз, у нас 80 відсотків здобувачів освіти отримують там повну загальну середню освіту. З них велика кількість як би соціальних категорій і так далі. Хоча, з одного боку, ми хочемо робити професійну освіту більш популярною, але по факту, певними рішеннями, у нас тільки стипендія є перевагою перед шкільною освітою, що єдине зараз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозумів. А чому Кабмін не зробив цю норму обов’язковою? Рівно з тієї самої причини, чому ми не пишемо, що вона не може бути не менше ніж там в середній освіті? Чому ми таку норму не можемо ввести, рівно з тієї причини так само з дошкільнятами? Взагалі не було проблеми, я пам’ятаю ці дискусії під час законопроєкту про освіту, взагалі не було проблеми і сказати: у всіх мінімальна заробітна плата буде 3 мінімальні заробітні плати. Але ж це ми можемо так казати і це справедливо за те, за що ми відповідаємо, наприклад, за те, що ми платимо з державного бюджету. Ми там говоримо про це і розуміємо, що це стосується шкіл, бо там ми 100-відсотково платимо заробітну плату. Якщо ми говоримо…

Нам взагалі прийняти норму, що в професійній має бути не менше трьох мінімальних, тут буде стільки голосів, скільки буде депутатів в залі, я вас запевняю. Але потім буде проблема з Конституційним Судом, який скаже: дивіться, ви бюджетом іншого рівня розповідаєте куди і скільки

витрачати. Якщо ви це робите, ви повинні їх забезпечити додатковим фінансовим ресурсом. Це ж Бюджетний кодекс, наскільки я пам'ятаю, пряма норма.

Тарифна сітка – це трішечки про інше. Але коли ми їм зараз… Вона зараз у них є, розумієш. Але коли ми зараз кажемо, дивіться, у нас буде не так, а буде більше, то це потребує дотацій з державного бюджету. Це пряма норма Бюджетного кодексу.

ЗАВГОРОДНІЙ Д.В. Дивіться, я просто мушу озвучити, що у нас є цих 550 закладів, з них є ті, у яких вже люди заробляють більше, є люди, де заробляють менше. Це географічна різниця, тобто ніяка інша.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але давай ми насправді це питання візьмемо і якось його глибше розглянемо на засіданні комітету, «капнем в него» насправді і подивимося як ми робили по дошкіллю. Бо, я думаю, що тут стимулюючий фактор зробить більше корисного ніж якийсь там, я не знаю, зобов'язуючий. Коли ти, ми підсвітимо, ми всі разом, що є, дивіться, 40 відсотків громад, я не знаю, областей вже показують ось які зарплати, а ви все ще там. Товарищи, йдіть до себе в облраду чи там куди, хто у вас там засновник, і розмовляйте з ними. Але, якщо ти це починаєш підсвічувати, вони починають змінюватись, бо у нас всі дивляться на сусіда. Тому, будемо відверті, така в нас... *(Не чути)*

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, тут я радий почути від представника МОН пана Дмитра, що підняття зарплати вчителям буде. Але я хотів би поінформувати просто вас: у мене є громади, в моєму окрузі (це Київська область), які другий місяць не платять зарплату вчителям взагалі. Вже відкрили кримінальну справу по факту невиплати заробітної плати. А вся проблема в тому... Освітня субвенція до них прийшла, все добре, а проблема в тому, що вони не можуть зібрати кворум на місцевій сесії. Не приходять депутати, вони написали заяви про складення повноважень. А оскільки це мажоритарна складова виборчої системи, список не підтягується, і втрачається кворум в місцевих радах в маленьких громадах. І це патова ситуація насправді, тому що вирішити її тільки можна шляхом внесення змін до законодавчих актів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерій Вікторович, я думаю, що ви як народний депутат-мажотарник на цьому окрузі повинні щось зробити з місцевою радою.

КОЛЮХ В.В. Так цей законопроєкт вже є, і він прийнятий в першому читанні, на розгляді в Олени Шуляк. Ну, знову ж таки, не пріоритетний, як-то кажуть. А громади, приходять кошти освітньої субвенції, а вони не можуть розподілити їх, бо не можна скликати сесію. Це нонсенс...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я знаю цей законопроєкт, вона його піднімала останні пару погоджувальних рад. Так-так, і він по тій самій причині не потрапляє в порядок денний, що і наші закони. Але, так, ми вже всі про нього знаємо, це правда. Це там, де в разі їх незібрання повноваження по-іншому реалізуються, так.

КОЛЮХ В.В. Там уже дійшло до того у мене, я вам кажу, батьки з вчителями приїжджають до депутата місцевої ради, який не хоче йти на сесію, його там ледь не добровільно-примусово під руки ведуть на сесію. Отак люди заставляють депутатів працювати. І то, кворуму нема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бо що? Бо депутат повинен страждати, Валерій Вікторович, ви ж знаєте.

КОЛЮХ В.В. Ну, слухайте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але, да, я погоджуюсь.

_____. Працювати хоча б.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Треба вирішувати насправді.

КОЛЮХ В.В. Але це зарплати вчителів, тут немає поділу на опозицію, на провладних депутатів. Це питання, ну, таке...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Причому парадоксальний факт, що якби не було підвищення, все би виплачувалось, як виплачувалось. От, в чому проблема. А просто через те, що підвищення було, треба внести зміни в бюджет, формальні, але внести.

КОЛЮХ В.В. Отож.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це правда. Добре.

Пане Дмитре, я думаю, що давайте ми можемо, ми подумаємо над тим, як сформулювати це питання. Давайте закопаємося в нього трішечки глибше, щоб подивитися, якраз і проаналізувати, по великому рахунку, ми проаналізуємо які ж наслідки підвищення. Да, коли глибше копнемо, виявиться громади, як Валерій Вікторович щойно навів приклад. А вона я впевнений, що буде не одна по країні, да, ми будемо принаймні мати картину і будемо розуміти, що нам всім треба пушити, наприклад, законопроєкт Шуляк і не тільки Шуляк, я дуже грубо кажу, да. Зрозуміємо, наприклад, що 200 закладів професійної освіти перейшли на нову модель і отримали підвищення, 350 – ні. І теж розбираємося з тими, що чому? Я впевнений, що по університетам можлива ситуація колись в когось чого не вистачило да, і десь воно не спрацювало. От Юлія Миколаївна нам зараз більше про це

розкаже. Давайте подумаємо над тим, як сформулювати це контрольне питання і зберемо просто дані і подумаємо, що нам треба зібрати і деякі дані, щоб ми могли спокійно проговорити це.

Юлія Миколаївна.

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, я буквально два слова. Я хочу підтримати вашу пропозицію. Я дякую, що пан Дмитро підняв це питання. У нас дійсно проблеми із заробітною платою на всіх рівнях. У мене там, наприклад, вчора надійшло звернення з Кривого Рогу, теж не виплачують вчителям заробітні плати, є проблеми по університетам. От бачите зараз дійсно про профосвіті, не може бути такого, давайте… Ми і так бачите це питання взяли собі за правило, тому що в міністерстві доопрацювали до цього з цим питанням. Тому давайте вже дійсно продовжимо і підтримаємо вашу пропозицію, тому що проблематика дуже яскрава в цьому напрямі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна. Пане Дмитре, нормально так зробимо. Давайте подумаємо над формулюванням, порадимося з колегами, правильно сформулюємо. Так, колеги, дякую.

Хто ще, що ще у нас в «Різному». Ні. Все, колеги, вистачить.

Друзі, я вам щиро дякую за приділений час, високоефективне, до речі, засідання комітету, враховуючи товщину папочки, яка у нас сьогодні була винесена на засідання.

Дякую всім за вашу участь, за приділений час і бажаю всім гарного, спокійного, теплого, світлого вечора зі світлом і теплом, як-то кажуть, і головне без ракет і дронів. Бережіть себе і до наступних зустрічей. До побачення.